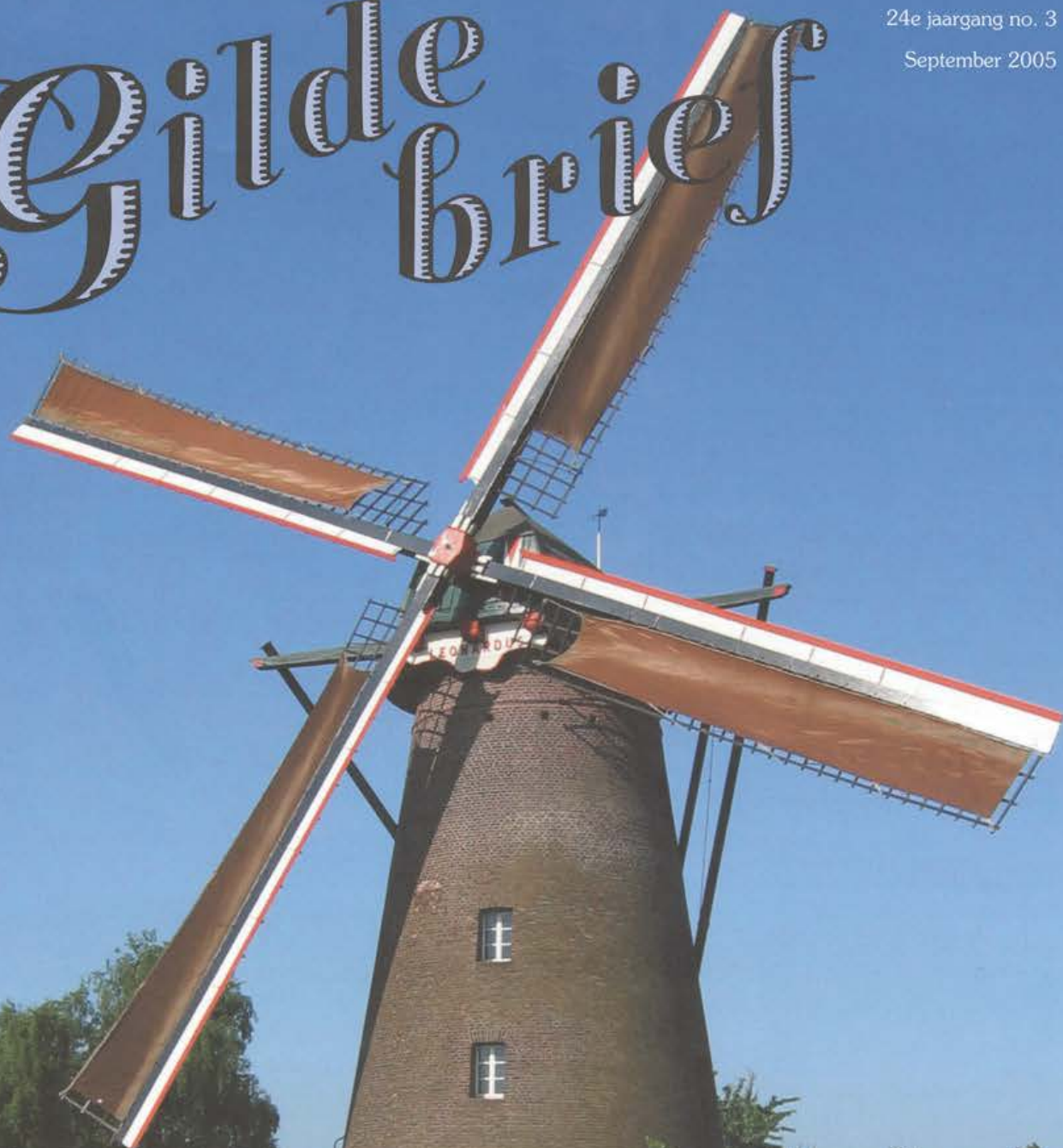

Gilde bries

24e jaargang no. 3

September 2005

DE GILDEBRIEF

DE GILDEBRIEF

De Gildebrieff is het verenigingsblad van Het Gilde Vrijwillige Molenaars (GVM). Het blad verschijnt vier keer per jaar en wel in de maanden maart, juni, september en december. De oplage is 2200 stuks.

De redactie is, tenzij anders vermeld, verantwoordelijk voor de inhoud van het blad, met uitzondering van de artikelen van het bestuur van het GVM. De redactie neemt graag kopij en suggesties voor artikelen in ontvangst, maar zij behoudt zich het recht voor artikelen niet, gedeeltelijk of gewijzigd te plaatsen.

Advertenties

Voor bedrijven of instellingen, die gelieerd zijn aan 'de molenwereld', bestaat de mogelijkheid in de Gildebrieff te adverteren. Advertentietarieven zijn op het redactieadres verkrijgbaar.

Bestuur van het GVM

H.C. (Hein) Steinz, voorzitter, PR, contact Gildebrieff, documentenbeheer
Dorpsweg 94, 8051 XW Hattem, tel. 038-4445446
voorzitter@vrijwilligemolenaars.nl

A. (Andreas) de Vos, vice-voorzitter, regiocoördinator, contacten met afdelingen en Bilksemafleidergroep.
Meijersloot 35, 1831 EB Koedijk, tel. 072-5617648.
Afdelingscoördinator@vrijwilligemolenaars.nl

P.J.M. (John) Houben, secretaris, coördinator Arbo en Haccp, examencoördinator
Korhoenderveld 89, 5431 HC Cuyk, tel. 0485-320994
Secretaris@vrijwilligemolenaars.nl

W.H. (Wouter) de Wekker, penningmeester, contact leden-administratie, verzendingen en verzekeringen.
Hinkenkamp 43 7963 DD Ruinen tel.. 0522-472545
penningmeester@vrijwilligemolenaars.nl

P.A.M. (Petro) van Doorne, coördinator opleidingen, contact Lesstofcommissie en werkgroep watermolenaarsopleiding
Steenakker 44, 6651 JE Druten, tel. 0487-515643
opleidingscoördinator@vrijwilligemolenaars.nl

J.G.J. (Joyce) Beneker, biotoop
Skagerak 352, 2133 DX Hoofddorp, tel. 023-5634193
biotoop@vrijwilligemolenaars.nl

Fr. (Frans) Tullemans
Vasco da Gamastraat 4, 5665 GL Geldrop,
tel. 040-2863023
Ledenadministratie
ledenadministratie@vrijwilligemolenaars.nl
webmaster@vrijwilligemolenaars.nl

Examencoördinator

P.J.M. (John) Houben
Korhoenderveld 89, 5431 HC Cuyk, tel. 0485-320994

Ledenadministratie

Fr. (Frans) Tullemans
Vasco da Gamastraat 4, 5665 GL Geldrop
Tel. 040-2863023

Rekeningnummer GVM

Postbank (giro) 2144780 ten name van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars te Ruinen

Steunpunt Molenbiotoop

De Hollandsche Molen (E-mail adres DHM@molens.nl)
Zeeburgerdijk 139, 1095 AA Amsterdam, tel 020-6238703
telefax 020-6383319

Gildeverzekeringen

W.H. (Wouter) de Wekker
Hinkenkamp 43 9763 DD Ruinen tel. 0522-472545
verzekeringen@vrijwilligemolenaars.nl

Bliksemafleidercontrole

Coördinator L.J. (Leo) Tiggelman
Livius 7, 3962 KD Wijk bij Duurstede
tel. 06-220048484 b.g.g 0343-575684
bliksemafleidercontrole@vrijwilligemolens.nl

Redactie Gildebrieff

W.(Willem) Hurkmans, G.J. (Gerrit) Pouw,
J.B. (Jaap) van Steensel, H.C. (Hein) Steinz.

Redactieadres

W. (Willem) Hurkmans, Leliestraat 132
8012 BV Zwolle, tel 038-4214674
redactie@vrijwilligemolenaars.nl

Gilde verzendingen

H.P.A.(Hub) van Erve
Hoevense Kanaaldijk 9 5018 EA Tilburg, tel. 013-5362100
verzendingen@vrijwilligemolenaars.nl

IN DIT NUMMER

	pagina
De Kam	1
Vanuit de werkgroep opleidingen	1
Metalen roeden	3
Informatie over de nieuwe Rijks subsidieregeling Brim	5
Op reis met Gijs (14)	8
De Leonardusmolen te Maasbracht 140 jaar	12
Kleine berichten	14
Werkgroep Oost-Vlaanderen van vzw Levende Molens organiseert een Molenfotowedstrijd	16
Windmolen van Villeneuve Minervois in Zuid-Frankrijk	17
Adriaens molenbouw Weert b.v. opende nieuwe werkplaats	19

Voorblad:

De Leonardusmolen bestaat de volgende maand op 16 november 140 jaar. Na een grondige restauratie van dofpot tot prachtige molen heeft de molen een nieuwe toekomst in Maasbracht.

Achterblad:

Het steken van een nieuwe langespruit op de ouderwetse manier, met behulp van het takelwerk aan de roede. Een noodgedwongen en nog zeldzame wijze van werken die nodig was, daar er geen ruimte beschikbaar was voor een kraan.

Kopij voor het volgende nummer moet voor

1 november 2005

in het bezit zijn van de redactie.

Allerhande informatie via onze web-site:

www.vrijwilligemolenaars.nl

Naast onze interesse in en bemoeienissen met ons historisch erfgoed, en dan bedoel ik natuurlijk de molens, is het ook goed om open oog te houden voor de verworvenheden van de moderne techniek.

Een van deze zaken is het Internet. Op gigantische schaal wordt er informatie uitgewisseld. Vandaag in China uitgevonden is gisteren bekend in Amerika. Zoekt en je zult veel te veel vinden. Maar het brengt de mensen dicht bij elkaar en is het mogelijk veel breder op allerlei zaken te reageren. Ook over molens en vele aanverwante onderwerpen is veel te vinden op het Internet. Alom geprezen zijn de molendatabases en de ondertussen al zeer vele molensites. Goede voorbeelden van het verspreiden van nuttige, aangename en serieuze informatie.

Molenaars zijn nu in staat veel sneller informatie uit te wisselen dan voorheen en ik doel hierbij speciaal op bijvoorbeeld de prikborden. Laten we echter wel in de gaten houden dat deze openbaar zijn. Wat voor

de erkende molenaar herkenbare onzin is kan door de welwillende leek wel eens als serieuze informatie worden gezien. Laat staan de schrijvende pers, die zelfs in staat is van goede informatie onzin te maken, uiteraard uitgezonderd de redactie van de Gildebrief.

Vergeet als molenaar onze doelstelling niet: verantwoord bezig zijn met molens. Molens gebruiken als pretparken of marteltuigen hoort hier niet bij. Laat in discussies merken dat hier wel over gesproken kan worden maar dat deze praktijken door de leden van het Gilde worden afgewezen. Dit nog even afgezien van de veiligheidsaspecten voor molenaar en bezoek, verzekeringszaken en aansprakelijkheid.

Laat je horen, overal waar mogelijk, en probeer de molens met hun vrijwillige molenaars steeds weer op een positieve wijze onder de aandacht van de mensen te brengen.

De Voorzitter

VANUIT DE WERKGROEP OPLEIDINGEN

Op het moment dat jullie dit stukje lezen, hebben jullie afdelingsbesturen de uitgewerkte voorstellen ter verbetering van onze huidige opleiding binnen het Gilde van Vrijwillige Molenaars ontvangen samen met aanvullende informatie. De bedoeling is dat het afdelingsbestuur zich een beeld gaat vormen over de drie voorstellen en een keuze maakt uit de voorstellen. Deze keuze nemen ze dan mee naar de opleidingsraad van november a.s. (jaarlijks overleg van afdelingsbesturen, examencommissie en gildebestuur), waar, samen met de andere afdelingsbesturen en landelijk bestuur, een definitieve keuze gemaakt zal worden.

Alvorens wat dieper in te gaan op de voorstellen nog even terug naar het ontstaan van de werkgroep en de doelstelling die we meegekregen hebben.

Voor het oprichten van de werkgroep was er binnen het gilde een doorlopende en niet-gestructureerde discussie over de molenaarsopleiding en het examen (zowel in de afdelingen als de Gildebrief). Ook was deze discussie een steeds terugkerend punt in de opleidingsraad. Hierbij kwamen dan punten naar voren als:

- de opleiding is verouderd (30 jaar)
- de opleiding is niet voor iedereen even toegankelijk
- de opleidingsstructuren zijn verschillend (iedere afdeling op zijn manier)
- de exameneisen zijn niet duidelijk vastgesteld
- het blauwe boek is te uitgebreid en is nog niet eens af
- wat is theorie en wat is praktijk
- enz.

In de opleidingsraad is toen voorgesteld een werkgroep opleidingen op te richten en na het opstellen van doel en taakomschrijving voor de werkgroep, is begonnen met het oprichten van de werkgroep. De werkgroep opleidingen bestaat uit Ada Meurs, Dick Jan Braaij, Pieter Hofkamp, John Houben, Jan Jansen, Jan Pieter Molenaar en Petro van Doorne.

Met de volgende opdracht vanuit het bestuur zijn we aan de slag gegaan:

Het evalueren van de bestaande opleiding; Het formuleren, daar waar nodig, van voorstellen tot verbetering of aanpassing van de opleiding, opleidingsstructuur, opleidingsdoelen en de wijze van examineren; zodanig dat het GVM voor moleneigenaren, verzekeraars en bezoekers van molens het vanzelfsprekende aanspreekpunt is. Als werkgroep zijn wij ons over de problematiek en opdracht gaan buigen. Na het opstellen van een projectcontract, waarin plan van aanpak, budget, communicatieplan, e.d. in overleg met het Gildebestuur vastgelegd zijn, zijn we aan de slag gegaan.

In eerste instantie hebben we enquêtes gehouden onder de leden, opleiders en examencommissie. De uitkomsten van de leden en opleiders enquête zijn in een eerste ronde langs de afdelingen gerapporteerd en bediscussieerd. De resultaten van de enquête examencommissie hebben we meegenomen als intern advies. Na onze rapportage over de status in de opleidingsraad van november 2004, zijn we verder gegaan met enquêtes voor molengerelateerden (iedereen die direct gebonden is aan de molen of molenaar) en externe opleidingen (denk aan vrijwillige brandweer, EHBO, KNVB, e.d.). Vanuit deze enquêtes en de inbreng vanuit de eerste ronde langs de afdelingen zijn voorstellen ontwikkeld. Deze zijn in de tweede ronde langs de afdelingen gepresenteerd en bediscussieerd. Vervolgens is de werkgroep over gegaan tot het formuleren van de definitieve voorstellen, waarbij alle gemaakte aanvullingen, op- en aanmerkingen zo goed mogelijk verwerkt zijn.

De werkgroep heeft nu drie definitieve voorstellen geformuleerd, van waaruit we tot een nieuwe opleidingsstructuur kunnen komen. Uit ons onderzoek is echter gebleken, dat los van de gekozen structuur, we alleen naar een betere kwaliteitsbeheersing en controleerbaar geheel kunnen komen als we er voor zorgen dat de exameneisen duidelijk geformuleerd worden en onze opleiders aan nog nader op te stellen eisen gaan voldoen. Voor opleiders binnen het Gilde zien we in de toekomst een tweetal functies, te weten:

- Gastmolenaar
- Instructeur

De maatregelen die we moeten nemen om het niveau en de kennis van onze opleiders te verbeteren zijn:

- Voor beide functies komt men in aanmerking als men tenminste drie jaar geslaagd lid is en ook gedurende die drie jaar actieve molenervaring opgedaan heeft.
- De gastmolenaar moet aan bepaalde eisen voldoen en wordt aangesteld op voordracht van de afdeling.
- De gastmolenaar moet voldoende parate kennis hebben van zijn eigen molen.
- De instructeur krijgt meer begeleiding en opleiding in vooral kennis overdracht.
- De instructeur moet voldoende parate kennis hebben over alle molens.
- De instructeurs gaan meelopen met (toelatings-) examens en worden waar mogelijk ex-cie lid (niet bij eigen leerling) om feeling te houden met de examens.

Voor zowel de opleiders als de leerlingen is het belangrijk om te kunnen zien en volgen of de leerling aan bepaalde kwaliteitseisen voldoet. Dit zou moeten gebeuren middels een nog te ontwikkelen systeem, waarbij men moet denken aan tussentijdse toetsen, logboek met checklisten, schriftelijke activiteiten lijst met praktische vaardigheden, opdrachten, e.d. Dit kunnen we dan ook in de definitieve voorstellen terugvinden.

Kijken we even terug naar de presentatie die we gehouden hebben tijdens de tweede ronde langs de afdelingen, dan is de onderverdeling van de definitief uitgewerkte voorstellen gelijk gehouden aan de gepresenteerde voorstellen, te weten:

- Voorstel 1: de huidige opleiding met verbeterpunten
- Voorstel 2: de huidige opleiding met verbeterpunten en de basismolenaar (voorheen lokale molenaar)
- Voorstel 3: de gefaseerde opleiding

Kijken we in grote lijnen naar de verbeterpunten die in de diverse voorstellen meegenomen zijn, dan zijn de volgende punten terug te vinden:

- In alle drie de voorstellen wordt ingespeeld op de vraag om de leerstof aan te bieden in een duidelijke hoeveelheid, waarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen hoofd- en bijzaken. Tevens moet er meer nadruk komen op de praktische kennis. Ook de vraag naar lesbrieven, checklisten en toetsen zit in deze voorstellen verwerkt. Verder wordt ook de vraag naar nascholing meegenomen en wel voor alle geslaagden en opleiders.
- Door instructeurs mee te laten lopen in de verschillende examencommissies en bepaalde examencommissies anders samen te stellen, wordt ingespeeld op de vraag om objectiever en transparanter bij examens te werk te gaan.
- Voorstel 2 speelt in op de vraag naar verschillende bevoegdheden.
- Voorstel 3 speelt in op de vraag naar een gefaseerde opleiding.
- Voorstel 2 en 3 spelen beter in op het aanbod van de leerlingen wat erg breedschalig is qua leeftijdsopbouw, opleidingsniveau, interessesniveau, enz.

Verder zijn er ook vragen geweest omtrent zaken als de vakmolenaar en de jeugd. Deze zijn niet verder meegenomen in de drie voorstellen.

Uitgangspunt blijft dat we als Gilde opleiden om op een zelfstandige en verantwoorde manier met een onbelaste molen te kunnen draaien. Wil men deze laten functioneren, zou een vakmolenaarsopleiding mogelijk moeten zijn (denk daarbij bijvoorbeeld aan de korenmolenaarscursus die samen met het AKG gegeven wordt). De mogelijkheid om jeugd van onder de 16 op de een of andere manier en ook op een verantwoorde manier aan een molen te kunnen binden, moet bekeken worden. Het zijn de vrijwillige molenaars van de toekomst.

Hoe dan ook, het maakt niet uit voor welk voorstel we kiezen, bij alle drie de voorstellen zou men wat aan het vakmolenaarsschap en de jeugd kunnen doen.

Willen jullie meer weten en meepraten over de definitieve voorstellen, houd dan de aankondiging/uitnodiging vanuit jullie afdeling in de gaten of neem zelf contact op met hen. Discussieer samen met jullie afdeling over de voorstellen, want dat is de weg om jullie inbreng te kunnen doen. Jullie afdeling neemt de afdelingskeuze mee naar de opleidingsraad waar dan de definitieve besluitvorming zal plaatsvinden.

Namens de werkgroep opleidingen,

Petro van Doorne

Hou streekeigenschappen in ere!

Marc Crins Molenzeilen

- ☛ *Nieuwe molenzeilen; diverse mogelijkheden.*
- ☛ *Reparaties van uw oude zeilen.*
- ☛ *Lui-matten*
- ☛ *Bil kussens (in zeildoek)*
- ☛ *Andere aanverwante artikelen*

Vraag vrijblijvend een offerte aan!

paardebloemstraat 28 -- 5953 GV Reuver
tel.: (077) 474 80 33 -- fax: (077) 474 80 34
gsm: (06) 20 94 98 05
www.molenzeylen.com

METALEN ROEDEN

Onze gehele maatschappij is afhankelijk van metaal. Staalconstructies in gebouwen, bruggen, fabrieksinstallaties, voertuigen, enz.

Sinds midden 19^e eeuw drong ook het ijzer en later staal door in ons molenwereldje, in de vorm van gietijzeren assen, metalen schepraden enz. Ook de houten roeden werden vervangen door metalen exemplaren. Aanvankelijk de welbekende geklonken Potroeden, en na de 2^e Wereldoorlog vervangen door gelaste exemplaren en daar willen we het nu juist over hebben.

Door enkele ongevallen die gelukkig niet gepaard gingen met persoonlijk letsel, is er enige commotie, zo niet paniek ontstaan rond dit type roede. In nog geen maand tijd knikte een tweetal roeden van de molens op de Kinderdijk spontaan af. Een gebeurtenis die uiteraard de nodige aandacht trok.

Op zich was dit geen nieuw fenomeen, daar enkele van dergelijke gevallen zich eerder hebben voorgedaan.

De eerste, voor zover wij weten, was het ongeval met de "Putmolen" van het complex Aarlanderveen. Dit was tot nu toe ook het geval met de meeste gevolgschade.

Een ander geval was de roede van de pas herbouwde molen in Harderwijk en nu dan de twee op de Kinderdijk.

Voor zover nu bekend waren het allen gevallen die het gevolg zijn van breuken in de lassen direct onder of boven de askop.

Hiermee zijn we tevens aangeland bij het onderwerp van dit artikel nl. "lassen".

Laswerk

Lassen is voor het overgrote deel handwerk en de kwaliteit hangt af van het vakmanschap van degene die het laswerk uitvoert. We laten nu in het midden of de oorzaak van deze roedebreken inderdaad het gevolg is van de uitvoering van het laswerk, dit ligt niet op het pad van de redactie. We willen hier echter toch enige aandacht aan besteden, daar we de indruk krijgen dat er veel over gepraat wordt maar zonder al te veel kennis van zaken. Maar ontegenzeggelijk is het lassen een klus die groot vakmanschap vereist.

Het is nl. niet voor niets dat de lassers van gas- en olie-transportleidingen mensen zijn die een salaris ver boven modaal verdienen, omdat men op deze mensen moet kunnen vertrouwen. Doch ondanks hun onmiskenbare vakmanschap worden toch al hun lassen met speciale apparatuur nauwgezet gecontroleerd.

De mechanische eisen

Eerst willen we vaststellen wat die eisen zijn die aan een molenroede gesteld worden

Stel een molen maakt bij een windkracht van rond de 4 à 5 gedurende een dag zo'n 10 uren zijn rondjes. We kunnen dan gerust stellen dat de molen in die tijdsspanne dan zo rond de 4 à 5 duizend omwentelingen maakt. Dat houdt in dat de roede met haar einden bij 8 tot 10 duizend omw. 8.000 tot 10.000 maal het molenlijf passeren waarbij de winddruk telkens af- en toeneemt. Dit betekent weer, dat vooral de lasnaden, die het dichtst bij de askop liggen evenzoveel keren getest worden op hun kwaliteit.

Een respectabel aantal wisselingen dus in de buigspanning, zeker als men daarbij ook nog bedenkt dat er molens zijn, en vooral poldermolens, die zo gemiddeld over de 150.000 en meer omwentelingen per jaar maken.

De genoemde lasnaden worden daarbij behoorlijk op hun kwaliteit beproefd en we vragen ons af of men zich dat wel eens heeft gerealiseerd.

Enige lastechniek

De roeden, zoals nu op molens worden gebruikt zijn allen vervaardigd doormiddel van het boogglasprincipe. of populairder gezegd d.m.v. elektrisch lassen. Bij deze techniek wordt d.m.v. elektrische energie een vonkenbrug of boog ontstoken waarvan de temperatuur ter plaatse ongeveer 6.000 graden Celsius bedraagt.

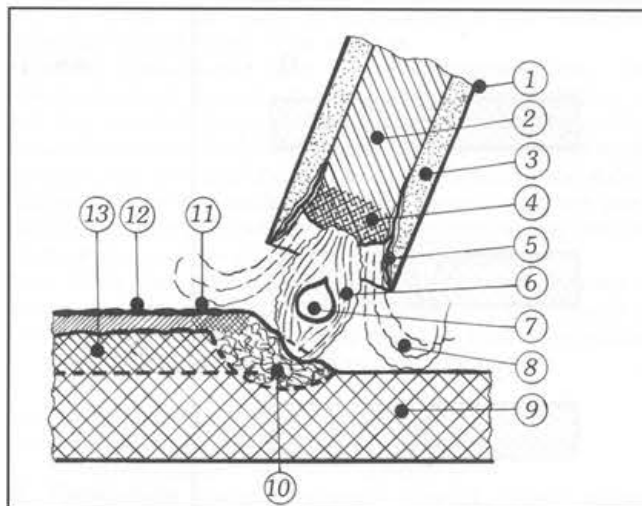

Fig 1. Schema van het booglassen.

1. Laselectrode
2. Kern
3. Mantel
4. Gesmolten kern
5. Bescherming door slak
6. Boog
7. Druppel lasmateriaal
8. Beschermende gaslaag
9. Werkstuk
10. Smeltbad
11. Vloeibare slak
12. Gestolde slak
13. Lasrup

Zowel de laselektroden als het samen te voegen materiaal smelt daarbij om daarna ook weer snel af te koelen waarbij stolling optreedt. Hierbij vormt het materiaal tesamen met het toegevoegde materiaal van de elektrode een onverbreekelijke verbinding, mits op de juiste wijze voorbereid en uitgevoerd.

Voor zover klinkt alles nogal geruststellend als men uitgaat van het vakmanschap van degenen die het werk uitvoeren.

Belangrijk zijn daarbij de volgende punten:

1. De juiste combinatie van het plaatmateriaal in combinatie met de gebruikte laselektroden.
2. De juiste voorbereiding van de te maken lasverbinding
3. De ervaring en vakmanschap van de lasser.
4. Het besef wat de belasting van de te maken las in een roede zal zijn.
5. En tot slot de tijd die beschikbaar is om het werk uit te voeren.

Wat het eerste punt betreft verwachten we niet veel problemen, bij punt 2 wordt e.e.a. problematischer. Hier moet nl. een belangrijke keuze gemaakt worden die veel tijd vergt als voorbereiding. Een gerenommeerd bedrijf zal zeker beschikken over vakkundige mensen om het werk uit te voeren, maar krijgt men de tijd voor het werk? Tot slot: heeft de lasser enige notie van de belasting die zijn werk in de loop der tijd zal ondergaan? Er is

nl. een uitermate groot verschil tussen een dynamische of statische belasting van laswerk.

De samenstelling van een roede

We gaan hierbij nader bekijken welke soort lasnaden voorkomen in de constructie van een molenroede.

Het plaatwerk wordt samengesteld, over de lengte gezien uit een aantal delen met verschillende dikten, al naar gelang de lengte van de te maken roede. Hiertussen bevinden zich rechte of stompe lasnaden.

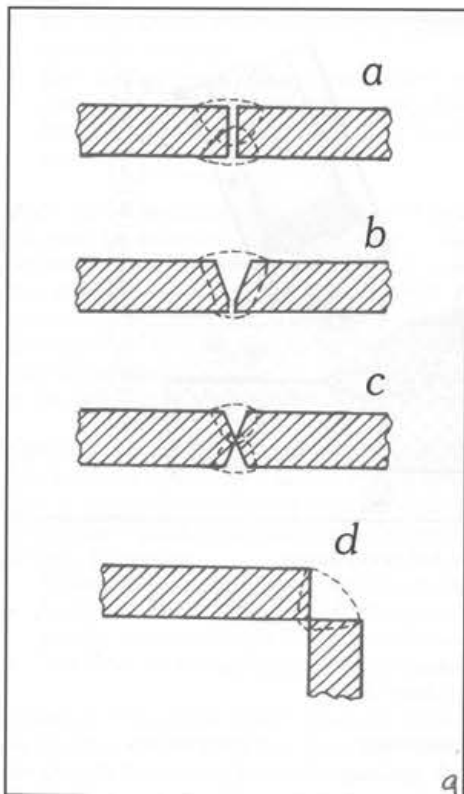

Fig. 2
Lasnaadvormen

- a. Rechte of stompe las
of T en I las
- b. "V" lasnaad
- c. "X" lasnaad
- d. Hoeklas

Deze lange stroken plaatwerk worden op hun beurt weer samengevoegd tot een kokerbalk of roede met hoeklassen.

De stompe lassen kunnen op verschillende manieren uitgevoerd worden in "T" of "I" lassen, zie fig. 2a.

Deze lassen kunnen uitgevoerd worden in eenzijdige of tweezijdige lasmethode, mits ze in beide gevallen over de volle dikte van het plaatwerk geheel worden doorgelast. Een meer aanbevelenswaardige wijze van lasnaden zijn de "V" of "X" naden (fig. 2b en 2c).

De hoeklassen zijn in wezen "V" naden waarbij de wangen onder een hoek van 90 graden staan. (fig. 2d)

In alle bovengenoemde uitvoeringen dienen de lasnaden over de volle dikte van het plaatwerk doorgelast te worden, daar het minste of geringste overgeslagen, dus niet gehechte deel, het begin is van scheurvorming die aanleiding kan zijn tot geheel open- of afscheuren. Het geniepige van deze scheurvorming is dat het uiterst dunne haarscheurtjes zijn.

In de lastechniek beveelt men zelfs aan dat bij overgang van dik naar dun plaatwerk, de dikke plaat nog een extra bewerking ondergaat zoals weergegeven in Fig 3. De eerste is uitgevoerd in een stompelas-vorm; de tweede,

waarbij de dikke plaat is voorbewerkt en aflopend is op dikte, afgeslepen is.

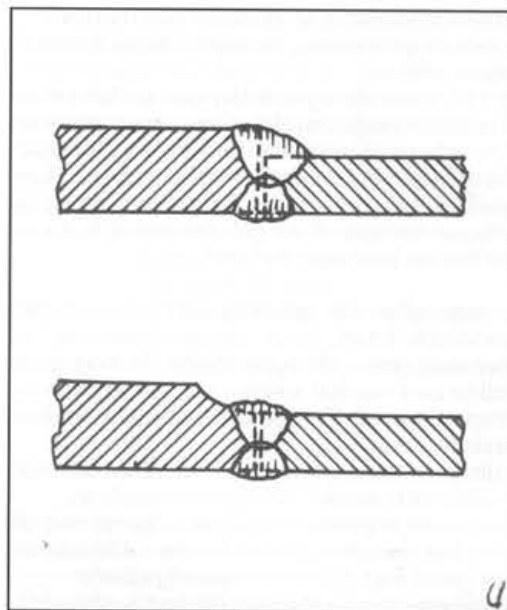

Fig 3. De overganglas voor plaatwerk van verschillende dikte

Deze overgangen komen in de molenroede voor waar de verschillende plaatwerkdelen vanaf de askop af gezien trapsgewijs in dikte afnemen.

Fouten in het laswerk in de vorm van niet voldoende doorlassen is de aanleiding tot scheurvorming. Deze z.g. haarscheurtjes zijn uiterst fijn en met het blote oog niet op nauwelijks vast te stellen. Men heeft hier speciale vloeistoffen voor nodig die ook in de luchtvaart-industrie worden gebruikt.

In fig. 4 geven we een voorbeeld van een goede lasnaad "a" en een tweetal foutieve exemplaren b en c.

Het gevaar bij molenroeden is bijna altijd dat deze scheurtjes-vorming optreedt van binnen uit of van uit het hart van de lasnaad, zoals aangegeven met de pijltjes bij de lasnaden b en c.

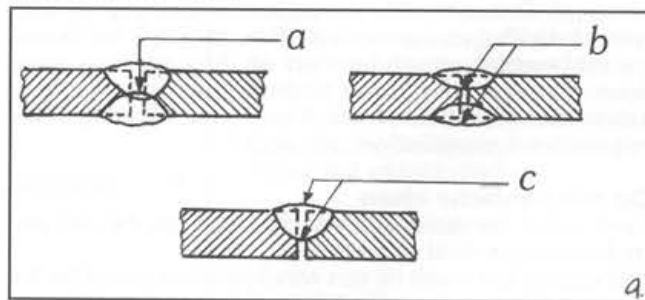

Fig. 4 Goede en foutieve lasnaden

- a Goede doorgelaten verbinding, beide lasrupsen overlappen elkaar
- b. In het hart van de lasnaad is geen verbinding
- c. Niet over de volle plaatdikte door gelaste naad

Goed uitgevoerd en afgewerkt laswerk is bij het vervaardigen van molenroeden, dus een eerste vereiste, daar het anders op korte of lange tijd tot problemen zal leiden.

Met dit artikel hopen we wat meer duidelijkheid gebracht te hebben betreffende een probleem dat ons momenteel behoorlijk bezig houdt.

G.J.Pouw

Informatie over de nieuwe Rijks subsidieregeling Brim

Beste Vrijwilliger,

In onze nieuwsbrief van 1 december 2004 hebben wij u geïnformeerd over de subsidieregeling Brim van de rijksoverheid, welke in de plaats gaat komen van de bestaande restauratieregeling Brm en de onderhoudsregeling Brom. Desgewenst kunt u deze brief nog eens nalezen op www.molens.nl, pagina instandhouding.

Samengevat beoogt staatssecretaris Van der Laan met deze Brim gestructureerd en planmatig onderhoud te stimuleren, waardoor dure restauraties zoveel mogelijk voorkomen kunnen worden.

De regeling moet verder eenvoudig zijn en snel in en uit te voeren. Of dit daadwerkelijk gaat gebeuren, zal de praktijk moeten uitwijzen. De Brim moet nog in de Tweede Kamer behandeld worden en treedt formeel, indien aangenomen, per 1 januari 2006 in werking, maar zal feitelijk pas een jaar later starten. Molens gaan als eerste categorie instromen en molen-eigenaren moeten in 2006 een aanvraag indienen, willen ze een jaar later voor subsidie in aanmerking komen.

Met deze tweede nieuwsbrief wil De Hollandsche Molen u verder informeren over de overgang van oude naar nieuwe regelgeving en de hoofdlijnen van de Brim. Tevens gaan wij in deze brief nader in op het project model-PIP voor molens van de vereniging.

Overgang van oud naar nieuw beleid

Van oude naar nieuwe regeling: de onderhoudsregeling Brom.

De Brim treedt feitelijk in 2007 in werking en u kunt over de jaren 2005 en 2006 nog een beroep doen op de bestaande onderhoudsregeling Brom. Uiterlijk tot 1 april 2007 kunt u daarvoor subsidieaanvragen indienen. De onderhoudssubsidies voor deze twee jaar worden dan in 2006 en 2007 uitbetaald.

Van oude naar nieuwe regeling: de restauratieregeling Brim

Met de invoering van de Brim verdwijnt de restauratieregeling Brom definitief. Er is wel een overgangsregeling van kracht. Tot 1 oktober 2006 kunt u nog aanvragen voor restauratiesubsidie indienen bij uw gemeente. Gemeenten en/of provincies moeten deze aanvragen uiterlijk voor 1 januari 2007 aan de Rijksdienst voor de Monumentenzorg doorsturen. Of ze gehonoreerd worden is echter sterk de vraag: alle ingediende aanvragen moeten nog afgehandeld worden en het budget is veruit onvoldoende om de vele voorgenomen restauraties ook doorgang te kunnen laten vinden.

Mocht u op korte termijn uw molen nog moeten restaureren, informeer dan z.s.m. bij uw gemeente naar de mogelijkheden om in het meerjaren-programma alsnog opgenomen te worden.

Inhoud nieuwe regeling Brim

Het Besluit Rijkssubsidiëring Instandhouding Monumenten (BRIM) komt in de kern op het volgende neer:

1. U maakt voor een periode van zes jaar één instandhoudingsplan (PIP) per molen.
2. U dient dit plan tussen 1 april en 1 september 2006 (niet eerder, niet later) in bij de Rijksdienst voor de Monumentenzorg.
3. Monumentenzorg beoordeelt binnen 13 weken uw aanvraag en kent al dan niet een Brim-subsidie toe.
4. Vanaf 1 januari 2007 zal deze Brim-subsidie beschikbaar komen.

Uitbetaling van deze subsidie geschiedt net als nu via het Nationaal Restauratie Fonds. Er is echter wel een subsidieplafond. Zonder plafond zou de regeling direct vele malen overvraagd worden, vreest de staatssecretaris.

Dient u pas na 1 september 2006 een Brim-aanvraag in, dan kunt u op z'n vroegst in 2008 de eerste Brim-subsidie tegemoet zien. U krijgt over 2007 dan geen Brom-subsidie meer, deze is door het instromen als eerste categorie monumenten voor molens per 1 januari 2007 beëindigd.

Subsidieplafond

De meest gestelde vraag op dit moment is hoe hoog dat subsidieplafond wordt voor molens.

Hoeveel rijkssubsidie kunt u straks tegemoet zien. De staatssecretaris houdt op dit punt haar kruit droog, u zult het moeten doen met een eigen berekening onder voorbehoud van De Hollandsche Molen. Deze wijst in de richting van een plafond van € 50.000 aan totale subsidieerbare kosten per molen voor een periode van zes jaar. Deze berekening is gebaseerd op een combinatie van de huidige restauratie- en onderhoudsbudgetten.

Nogmaals: het gaat om een eigen berekening, waar u dan ook geen rechten aan kunt ontleen; beschouwt u het als een indicatie. In de loop van juni maakt mevrouw Van der Laan de definitieve bedragen bekend.

Subsidiepercentages

De subsidiepercentages in de Brim bedragen voor:

1. Molensstichtingen en -verenigingen 60%
 2. Particuliere moleneigenaren zonder fiscale aftrek 60%
 3. Particuliere moleneigenaren met fiscale aftrek 50%
 4. Gemeenten, provincies, waterschappen, e.d. 30%
- Eigenaren met meer dan 20 molens in eigendom kunnen volstaan met één instandhoudingsplan voor hun gehele bezit. Voor hen geldt echter ook het subsidiepercentage van 60%.

Vergelijking huidige en nieuwe regeling

Bij een subsidieplafond voor zes jaar van € 50.000 gaan alle eigenaren vergeleken met de Brom er onder de Brim op vooruit, met uitzondering van de gemeenten. Een tweede voordeel van de Brim is dat u als eigenaar niet gebonden bent aan een plafond per jaar, maar per zes jaar. U kunt hierdoor flexibeler en makkelijker werken.

Een ideale regeling?

Is de Brim dan de ideale regeling waar we zolang al op wachten. Helaas is dat niet geval:

1. Het veronderstelde plafond is niet hoog genoeg om groot onderhoud en/of restauratie in de toekomst te voorkomen.
Het zullen vooral de grotere molens zijn die onder de Brim tekort komen.
De Hollandsche Molen gaat ervan uit dat bij een gemiddeld besteed onderhoudsbedrag van € 15.000 per jaar per molen pas sprake is van adequate instandhouding.
2. De regeling is goed voor molens die in goede staat verkeren. 40 % van de molens moet echter nog een kleine tot grote restauratie ondergaan en voor hen is een subsidieplafond van om en nabij de € 50.000 volstrekt onvoldoende. Er zal dus ook extra geld moeten komen voor restauraties en het inhalen van de achterstand.
3. De subsidiepercentages zijn te laag. Naast de rijks-subsidie moet nog eens minimaal 40% subsidie of particulier geld gevonden worden. En dat in een situatie waarbij provincies en gemeenten vrijwel buitenspel gezet worden als het om het monumentenbeleid gaat. Juist voor de meest kwetsbare monumenten, de molens, zou het hoogste subsidiepercentage moeten gelden.

Uitstel of afstel

Het monumentenveld, verenigd in het Nationaal Contact Monumenten, voert momenteel actie voor een betere regeling en vooral meer financiële armslag. De Hollandsche Molen participeert in deze landelijke manifestatie "Monumenten, maak er werk van" (zie ook de nieuwspagina op onze website). De vereniging is niet voor afstel van de Brim omdat ze altijd heeft gepleit voor een integratie van onderhoud en restauratie.

Ondanks de vele kritiek en financiële problemen lijkt staatssecretaris Van der Laan vast te houden aan invoering van de Brim volgens eerder genoemd schema. Haar hoop is gevestigd op een extra budget uit meevallers op de rijksbegroting (m.n. de aardgasbaten). Pas in het najaar is daar meer over bekend.

Om straks niet met lege handen te staan voert De Hollandsche Molen een tweeledige strategie.

Aan de ene kant blijft de vereniging de regering en de Tweede Kamer wijzen op de achterstand van molens en de noodzakelijke inhaalslag. Zo was er voorafgaand aan Nationale Molendag een item bij RTL Nieuws over de dreigende teloorgang van molens.

Aan de andere kant werkt de vereniging wel mee aan de voorbereidingen voor de invoering van de Brim. In de eerste plaats omdat, als gesteld, bijna alle eigenaren er verzeilen met de huidige onderhoudsregeling op vooruit gaan. De tweede reden is van meer strategische aard: als er extra geld komt voor de monumentenzorg, wordt dit op grond van de nieuwe regeling verdeeld en komen molens hopelijk wederom als eerste aan bod! De instandhoudingsplannen moeten dan wel bijtijds klaar zijn om niet achter het net te vissen.

Tot zover de informatie betreffende de BRIM regeling van de Rijksdienst van de Monumentenzorg.

Project van Vereniging 'De Hollandsche Molen' Het model-PIP voor molens

Vandaar dat De Hollandsche Molen begonnen is aan het ontwikkelen van een model instandhoudingsplan voor molens het project molen-PIP. Doel van dit project is om de eigenaar de middelen in handen te geven om snel en efficiënt het Brim-proces te kunnen volgen.

Wil een moleneigenaar in aanmerking komen voor een Brim-subsidie, dan dient u daartoe een aanvraag in te dienen in de vorm van een Periodiek Instandhoudings-Plan (PIP), zo bepaalt de Brim. Dit plan wordt voor zes jaar opgesteld en bevat de volgende onderdelen:

1. beschrijving van de molen met evt. toelichting en foto's;
2. beschrijving van de huidige onderhoudstoestand, de zgn. nulmeting;
3. beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden de komende zes jaar;
4. begroting en planning van de onder 3 genoemde werkzaamheden.

In de Brim is de bepaling opgenomen dat de rijksoverheid modellen kan vaststellen voor een PIP.

De Rijksdienst voor de Monumentenzorg heeft aan De Hollandsche Molen gevraagd of zij een model voor molens kan ontwikkelen. De vereniging heeft immers vergelijkbare ervaring opgedaan bij het project Model RisicoInventarisatie & Evaluatie voor Molens. Indien de aanvragen van moleneigenaren op basis van eenzelfde model ingediend worden, kunnen ze door de RdMZ sneller en efficiënter afgehandeld worden.

De Hollandsche Molen heeft onder een aantal condities besloten in te gaan op het verzoek van de RdMZ. Belangrijkste reden is dat eigenaren naar onze mening gebaat zijn bij een eenvoudige, efficiënte en snelle afhandeling van hun aanvraag. Of dat gaat lukken, zal de praktijk moeten uitwijzen. Daarnaast subsidieert de RdMZ het project, waardoor de kosten voor de eigenaar beperkt kunnen blijven. Wij streven naar een prijs per

deelnemende molen van onder de € 100,- eigenaren met meerdere molens krijgen een korting. Eigenaren die geen lid zijn van De Hollandsche Molen betalen ook meer voor het model. Op grond van de ervaringen bij het arbo-project hebben wij verder gekozen voor een digitale vorm van het model via internet. Na het afsluiten van een abonnement krijgt u om toegang te krijgen dan een uniek nummer toegewezen per molen.

U bent absoluut niet verplicht om het model van De Hollandsche Molen te gebruiken.

Nadrukkelijk willen we hier stellen dat het iedereen vrij staat om naar eigen inzicht het maken van een instandhoudingsplan vorm te geven. Wij denken wel dat u baat heeft bij een uniforme aanpak waardoor u niet het wiel hoeft uit te vinden en u als het even kan eenvoudig, effectief, goedkoop en met succes de aanvraag om kunt zetten in een subsidie.

Inmiddels heeft De Hollandsche Molen aan Adviesbureau Groen opdracht verleend het model PIP op te stellen. Als projectmedewerker is Wouter Pfeiffer aangesteld; hij zal zich vooral gaan bezighouden met de implementatie van het model en het informeren en instrueren van u als eigenaar. Het model moet per 1 september a.s. gereed zijn, zodat u in het najaar van 2005 en voorjaar 2006 voldoende tijd heeft voor het opstellen van uw plannen.

Inhoud model-PIP voor molens

Stap 1: registratie via de molendatabase

Als u zich straks abonneert op het model-PIP voor molens van De Hollandse Molen wordt bij de beschrijving van de molen gebruik gemaakt van de gegevens op de molendatabase van De Hollandsche Molen. U vindt deze op www.molens.nl, pagina Het Molenbestand. Het is verstandig nu al te controleren of de gegevens kloppen. Het gaat ook om de tabbladen die bij de molen horen:

Algemeen / Wind of Watergedreven / Geschiedenis / Informatie.

Stap 2: de nummering

De basis voor het PIP is een nummering en een beschrijving van de huidige onderhoudstoestand van uw molen. De eerste vraag waarvoor wij gesteld werden was de vorm van deze meting. U zult begrijpen dat als men streeft naar één model, men moeilijk met allerlei verschillende vormen van onderhoudsbeschrijvingen kunt werken. Na rijp beraad hebben we besloten te kiezen voor het inspectierapport van de Monumentenwacht:

- a. Bijna 60 % van de molens wordt al door de Monumentenwacht geïnspecteerd.
- b. De kwaliteit van de inspecties is door aanvullende opleiding van de wachters aanmerkelijk toegenomen.
- c. De Monumentenwacht werkt tegenwoordig met gestandaardiseerde inspectielijsten, die uniform gebruikt kunnen worden bij het opstellen van PIP voor verschillende typen molens.

In twee provincies is het aantal molens dat geïnspecteerd wordt door de Monumentenwacht laag, namelijk Zeeland en Zuid-Holland. In Zeeland komt extra capaciteit beschikbaar door het inschakelen van monumentenwachters uit andere provincies. Aan de provincie Zuid-Holland hebben we gevraagd of en hoe men tot een uniforme nummering in deze molenrijke provincie kan komen. Het inspecteren van molens wordt daar namelijk in de regel niet door de Monumentenwacht maar door de molendeskundigen van de provincie gedaan.

In de Brim staat de bepaling dat het inspectierapport niet eerder gemaakt mag zijn dan twee jaar voor het eerste jaar van uitvoering. Molens kunnen in 2007 voor het eerst gebruikt

maken van een Brim-subsidie; m.a.w. het inspectierapport voor de Monumentenwacht moet dateren van na januari 2005. Met de Monumentenwacht Nederland zijn afspraken gemaakt om de consequenties van deze bepaling op te vangen. Deze komen erop neer dat de Monumentenwacht in principe voor alle bestaande en nieuwe abonnees vóór 1 januari 2006 een actueel inspectierapport kan leveren dat geschikt is om te verwerken tot een PIP volgens de methode van De Hollandsche Molen. Het is wel van groot belang dat u als eigenaar bijtijds met uw Monumentenwacht overlegt over de vraag of een bestaand rapport alleen geactualiseerd hoeft te worden of dat er alsnog een nieuw rapport gemaakt moet worden. Als u deze vraag pas eind dit jaar aan de Monumentenwacht stelt, loopt u kans achter het net te vissen.

Stap 3: de werkomschrijving

Na invoering van het inspectierapport van de Monumentenwacht genereert het systeem voor u wat er de komende jaren aan regelmatig terugkerend onderhoud moet worden uitgevoerd, we noemen dit het basisonderhoud. U moet daarbij denken aan posten als schilderwerk, nalopen gaande werk, reparaties rietdek, etc. Eigenlijk de werkzaamheden die u nu in het kader van de Brom uitvoert.

Is uw molen toe aan een kleine of grote restauratie - bijvoorbeeld het vernieuwen van een stelling of gevlucht - dan hoeft u dat niet toe te voegen. Daarvoor komt later een aanvullende procedure.

Stap 4: de begroting

Na stap 3 wordt een meerjarenbegroting opgesteld, waarin opgenomen de aard en omvang van de voorgenomen werkzaamheden. Over de vorm waarin dit moet gebeuren vindt nog overleg plaats waarbij De Holland-

sche Molen pleit voor een eenvoudige beschrijving van de bij stap 3 genoemde basis instandhouding.

Stap 5: het meerjarenplan

Dit plan geeft aan wanneer de begrote werkzaamheden uitgevoerd worden. Verder wordt een planningslijst voor de eigenaren bijgeleverd, zodat u ook de formele procedures in de gaten kunt houden.

Uitvoering project model-PIP voor molens

Het model als zodanig is op dit moment vrijwel gereed. In de zomermaanden gaan we het eerst testen op een aantal molens om te kijken of het goed werkt en of er nog kinderziektes zijn. De bedoeling is dat vanaf 1 september a.s. het model beschikbaar is voor eigenaren. Net als bij het arbo-project worden daarvoor in september en oktober informatie-bijeenkomsten in het land gehouden. Daarnaast zullen we instructiebijeenkomsten houden voor mensen die zich nader willen verdiepen in de methodiek en ermee moeten gaan werken (vrijwilligers, Monumentenwachters, beroeps-krachten). U krijgt daar nog nader bericht over. Deze nieuwsbrief kunt u ook nog nalezen op onze website onder de pagina Instandhouding.

Wij realiseren ons dat u veel informatie in deze tweede nieuwsbrief te verwerken krijgt. Wij hadden u graag eerder over een aantal zaken geïnformeerd, maar werden daarin gehinderd door het niet beschikbaar hebben van de noodzakelijke informatie. Op dit moment zijn nog steeds een aantal zaken onduidelijk, maar de hoofdlijnen van het nieuwe rijksbeleid staan wel vast. De Hollandsche Molen volgt dat beleid kritisch, maar wil ook niet de ogen sluiten voor het feit dat de Brim ingevoerd gaat worden. Als koepelorganisatie mag u dan ook actie van ons verwachten en deze nemen we dan ook. Wij hopen

DE

GAAT VOOR U OPEN!!!

Geen molenliefhebber mag **MOLENWERELD** missen; het maandblad boordevol molens en aanverwante zaken als:

Actualiteiten

Bedrijf en Techniek

Molengeschiedenis

Molenbehoud

Biotoop

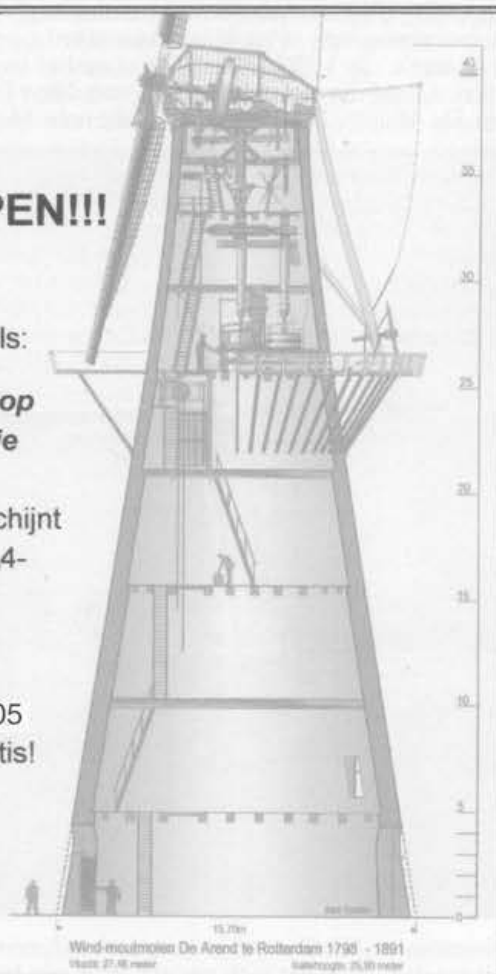
Opinie

Verder te veel om op te noemen... **MOLENWERELD** verschijnt elf maal per jaar in minimaal 32 pagina's per nummer op A4-formaat, omslag in kleur en rijk geïllustreerd. Een jaarabonnement kost (in Nld.) € 47,50.

GRATIS: Nieuwe abonnees die zich voor 31 december 2005 opgeven ontvangen de laatste drie nummers van 2005 gratis!

Opgeven? **Molenwereld**

Antwoordnummer 12104, 2740 WD MOERKAPELLE
tel./fax 079-5931303, e-mail: info@molenwereld.nl

Wind-moolmolen De Arend te Rotterdam 1798 - 1891
Hoogte: 37,40 meter
Lengte: 25,10 meter

daarbij op uw steun en vertrouwen. Mocht u vragen hebben, stelt u deze bij voorkeur via e-mail. Wij kunnen dan het juiste antwoord van de juiste persoon erbij vinden. Zelf kunt u (als u straks gebruik wilt gaan maken van ons model) alvast het volgende doen:

- a. Controleer de gegevens van uw molens op onze database en geef eventuele wijzigingen door.
- b. Overleg met uw Monumentenwacht (of met de provincie Zuid-Holland) over het opstellen van het inspectierapport.

Na de zomermaanden zullen wij u verder informeren over de Brim en het model PIP voor molens. U ontvangt dan tevens een uitnodiging voor de informatiebijeenkomsten.

Met vriendelijke groet,
L.M. Endedijk, directeur.
De Hollandsche Molen

Op reis met Gijs (14)

Een zoektocht naar molens en hun verhaal

Utrecht: Korenmolen De Ruiter te Vreeland met de vrijwillige molenaar Arie Vink

Stapelwolken, stukken blauw en een stevige westenwind boven het dorpje Vreeland aan de Vecht. Arie Vink staat in de deuropening van zijn korenmolen om ons welkom te heten. Het is wonderlijk genoeg de garagedeur van het uitgebreide woonhuis, dat rondom de molen is verzezen. De eigenaar heeft er alle energie ingestoken om dit prachtige molencomplex in deze staat te krijgen. Daarover zullen we meer te horen krijgen aan de koffietafel in het zelfgetimmerde kamertje.

Geschiedenis van molenaar en molen

Wat is je achtergrond? Arie heeft een technische opleiding gevolgd in de fijnmetaal en is later naar de avonddis gegaan met de richting elektronica. Het bedrijf, waarvoor hij het laatst in de automatisering gewerkt heeft, bezorgde hem door een super afvloeieregeling enorm veel tijd en vrijheid. In 1991 is hij bij het Gilde in opleiding gegaan. Wat was de aanleiding? 'Ik was altijd al geïnteresseerd in molens, maar werd opgeslokt door m'n werk.' In 1993 slaagde hij voor het landelijke examen. Vanaf die tijd is hij samen met Nico Perdijk actief op De Ruiter. Nico is vanaf Nationale Molendag van

1979 de molenaar van deze forse korenmolen. Dit jaar kreeg hij zelfs een lintje voor 25 jaar inzet en enthousiasme.

Arie heeft een vel met aantekeningen voor zich liggen. 'Voor een drieluik in de Gildebrief, grapt hij. 'Er hangt een hele historie rond deze molen.'

Hij stond oorspronkelijk als binnenkruier in het West-Friese Barsingerhorn, waar hij samen met nog drie andere molens vanaf 1735 de Kaagpolder met een scheprad bemaalde.

Zijn overbodigheid in het begin van de 20^e eeuw leverde hem een verhuizing op, want in 1910 brandde de oude korenmolen van Vreeland af, die op deze plek stond. 'Ze bouwden in 1911 van de hoekstijlen een vlot, sleepboot ervoor en zo werd de West-Friese molen naar het Gooi vervoerd.'

Daar is hij herbouwd als stelling/korenmolen door de toenmalige eigenaar H. van de Poll Czn. Na een paar jaar ging de molen over in handen van een kleine boeren coöperatie. In 1926 nam de heer Schuurman veevoederbedrijf De Ruiter over. Hij bezat ook nog een consumptiemolen De Hoop in Loenen aan de Vecht. Tot 1993 bleef de molen in bezit van de familie Schuurman. In die tijd waren er grote opslagloodsen rond de molen. 'Er stond beneden een maalkoppel, dat aangedreven werd door een dieselmotor. Het plan bestaat om die een keer te restaureren,' vertelt Arie, maar dat is niet het enige plan van dit actieve molenaarsduo.

Arie maakt dit verhaal af. Vijf jaar lang was de molen een speculatieobject, waarbij er geen geld beschikbaar werd gesteld voor onderhoud. 'We zagen een windbord zo de Vecht in fladderen.' Gelukkig kochten de huidige bewoners in 1996 het complex en braken er betere tijden aan. De restauratie van de molen werd ter hand genomen, de oude loodsen gesloopt en er werd een nieuw woonhuis gebouwd. Dit alles gebeurde in goed overleg met de molenaars.

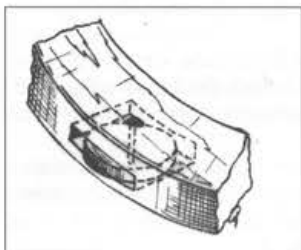
De kapzolder

We besluiten de molen te gaan bekijken vanaf het hoogste punt. De trappen zijn stevig en voorzien van leuningen, hekjes en luiken. Een gewone korenmolen is veel slanker en kleiner dan deze voormalige binnenkruier. Arie: 'Je kan nog zien dat het een schepradmolen is geweest, want hij heeft twee eiken stijlen, in het veld waar het scheprad heeft gezeten; de andere stijlen zijn van Amerikaans grenen.' Hij zet de molen stil voordat we de kapzolder betreden. Daar aangekomen wijst hij ons op het kruiwerk met ijzeren rollen met daarachter de bijzondere kuip. Deze is van extreem dik hout gemaakt om voldoende ruimte te bieden aan kuiprollen in plaats van de gebruikelijke neuten, waarlangs de rollenwagens glijden. We zien de kasten van de voormalige rollen in de kuip, waarnaast nu neuten zijn geplaatst. De stevige kruiers zijn nog in het boventafelement aanwezig. Hieraan werden de dood- en de bezetkettling vastgemaakt in de binnenkruierperiode.

Korenmolen "De Ruiter" te Vreeland in haar tweede leven als meelmolen, maar toch nog duidelijk een binnenkruier.

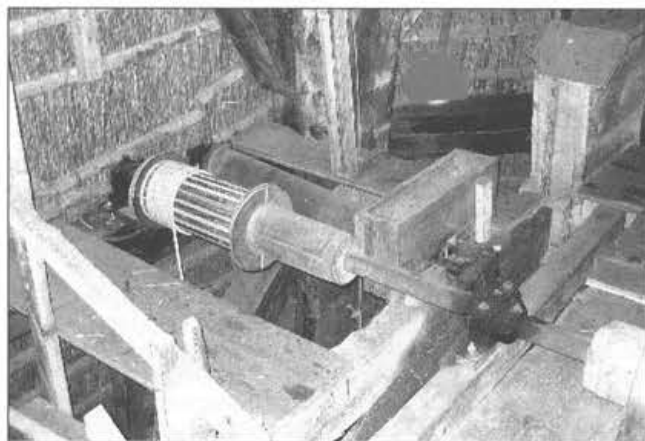
De kuiprol zoals vroeger veelvuldig toegepast op binnenkruiers

Andere resten zijn niet te zien. We treffen onder de windpeluw twee steunderbalken aan, maar de hange-niersbalken, waaraan het binnenkruirad was bevestigd, zijn tijdens de restauratie van 1978 verdwenen. De molenaars hebben zelf verlichting aangelegd. 'We zijn echte hobbyisten, je vult elkaar aan hè.' De pal is door Nico gemaakt, hij is degene van de houtbewerking. De staven in de bovenschijfloop zijn grillig van vorm, omdat zij diverse keren zijn gekeerd. Het enorme bovenwiel is voorzien van 57 kammen. In de vloer is het windluiwerk vanaf de bovenkant te zien.

Restant van het binnenkruierwerk. Een kruikram in het boventafelement

Er werd economisch met de ruimte omgesprongen, want diverse silo's hadden een plek nodig. Ook een stuk van de elevator is zichtbaar, deze wordt niet meer gebruikt. 'Het eet geen brood, dus laat maar zitten,' merkt Arie op. Aardig is om de verschillende manieren van restauratie naast elkaar aan te treffen. De manier van vroeger met een ijzeren balk ter versteviging onder het voeghout, maar daarnaast de moderne methode met de

Het luiwerk in de kapuloer

ingefreesde groeven, die zijn volgegoten met epoxyhars waarin glasfiberstaven. De koppen van de voeghouten staan nog op het restauratielijstje. Tussen het voeghout en de lange spruit is een ijzeren 'binnenschoortje' aangebracht om de lange spruit te ondersteunen. Je ziet ook regelmatig dat oude onderdelen werden gebruikt voor andere doeleinden. Zoals misschien de penbalk. Ik kijk naar de lange ijzeren wipstok. Tijdens de komst van de schilder, kwam naar voren dat er een schalm van de ketting naar het vangtouw bijna was doorgeroest. Dat soort dingen willen ze vóór blijven door regelmatige inspectie. 'We lopen een aantal zaken na, als de schilder er is met een hoogwerker.' Voordat Arie de kapzolder verlaat bevestigt hij nog een lekenketting om de vangbalk.

Graanzolder

We dalen af naar de graanzolder, waar de voorraad in papieren zakken van 25 kilo ligt opgeslagen. Vroeger waren dat juten zakken van 40 kilo. Het graan wordt slim ingekocht bij een bedrijf in Woerden, dat wil zeggen in een grote bulk voor een aantal molens tegelijk. Het is een melange van Duits, Frans en Amerikaans graan. Hoeveel malen jullie? 'Niet zoveel, 200 kilo in de drie weken. Een bakker neemt het meel af en voor de rest zijn het particulieren.' Voorheen waren er meer bakkers, die het meel van De Ruiter wilden hebben, maar de variatie in een met de wind gemalen product is natuurlijk veel groter dan meel uit de fabriek. Aan een standaard-product wordt door menig bakker de voorkeur gegeven. De komst en de populariteit van de broodbakmachine werkt positief op de verkoop aan particulieren.

Een mooi gesneden inscriptie in de koningsspil gedateerd 1735.

In de originele grenen koningsspil is het jaartal 1735 gegraveerd en de vermoedelijke initialen van de molenmakers: BIB en PCI.

Zichtbaar zijn de vier ijzeren vorken waarmee het spoorwiel aan de koningsspil is vastgezet. Verder zie je de luitafel van het sleepluiwerk en het luitouw, dat om een horizontaal lantaarnwiel gedraaid is. Het elektrische luitwerk is buiten gebruik geraakt. Dat is jammer voor als je wilt luïen zonder wind.

De veldkruizen zijn bijzonder fors uitgevoerd. Aan het plafond hangt een takel met een ketting zonder eind om de steenspil naar boven te kunnen hijsen bij werkzaamheden aan de maalstenen. Onder de vloer ligt de tapbalk verzonken. Arie laat zien hoe hij de keerneut verplaatsen kan om de molen in en uit zijn werk te zetten. Daarbij wordt het tapeind van de steenspil verplaatst, waarbij de staven van het steenrondsel wel of niet tussen de kammen van het spoorwiel vallen. Er zijn twee deksels van silo's boven de vloer te zien. De grote silo is niet meer in gebruik. Het graan wordt in de kleine silo gestort, maar komt niet direct in het kaar van het maalkoppel op de steenzolder terecht. We gaan kijken waar dan wel.

Een royale trechter vangt het graan op en voert het in het kropgat

Steenzolder

Het graan komt terecht in een oud elektrisch aangedreven amandelpersje, waarin het gekneusd wordt. Waarom wordt dat eerst gedaan? 'Dan kun je de open korrels beter uitmalen.' Arie laat zien dat als je de schuif op een kier zet, het graan in het trillbakje glijdt en vervolgens tussen twee rollen door gekneusd wordt. Dan valt het in een meelzak, die vervolgens door de molenaar in het kaar boven het steenkoppel wordt gestort. Er staat op deze zolder één koppel, dat in gebruik is met 16der kunststenen. In het kropgat zit een ijzeren kraag, die voorkomt dat het graan op de looper valt. De houten steenkraan om de stenen te lichten hebben ze zelf gemaakt.

Alles ziet er brandschoon uit, dat vinden Perdijk & Vink erg belangrijk. Regelmatig ventileren hoort daar ook bij. De hygiëncode heeft hen er niet van weerhouden om een hele verzameling van werktuigen aan te leggen, zoals een elektrisch aangedreven maalkoppel op een maalstoel met 13der stenen, een ijzeren maalstoel en de twee graanreinigers of wanmolens. 'Deze elektrische graanreiniger is authentiek,' Arie legt uit hoe door een luchtstroom het kaf van het koren wordt gescheiden. Verder staat er nog een wanmolen, die je met de hand kunt bedienen.

Maalzolder

Op deze zolder hangt de maalbak en zien we het lichtwerk, waarmee de afstand tussen beide stenen geregeld wordt. Het is gebruikelijk om daarvoor een reguleur te gebruiken, maar aangezien deze niet werkt, doet de molenaar dat gewoon met de hand. 'Het edele hand-

De oude handgedreven graanreiniger of wanmolen

werk,' volgens Arie. Door het lichttouw met contragewicht naar beneden te trekken wordt de looper uitgelicht. Het bijhouden van de stenen gebeurt door het lichttouw weer ruimte te geven.

Er staat een grote zakkenklopper, waar vroeger de meel- en juten zakken in werden geklopt. Het is leuk om zo iets te zien, omdat bij de komst van de papieren zak deze apparaten vaak verdwenen zijn.

Het winkeltje van Sinkeltje is voor de malende molenaar binnen handbereik. Daar verkopen ze allerlei producten, zoals rogge, vijfgranenmeel, waldkorn, maar ook honing van de imker. Op Nationale Molendag verkopen ze 'Vreelands bruin', molenbrood, dat door de plaatse-

Links het "amandelmolentje/graanplettertje" en in het midden de zakkenreiniger

lijke bakker van hun meel is gebakken. Er komen veel bezoekers uit andere landen kijken, die in het Engels of Duits te woord worden gestaan. De waterhuishouding van Nederland en de rol van de molens hierin wordt aan de hand van tekeningen uitgelegd. Ook schoolklassen kunnen een rondleiding krijgen, die door de leerkracht wordt voorbereid met behulp van de beschikbare diapresentatie van De Ruiter.

Stelling

We lopen de stelling op, die voorzien is van een nieuw hek. Boten varen voorbij op de Vecht. Voorheen was De Ruiter opgehekt met een Oud-Hollands systeem, maar tijdens de laatste restauratie zijn er op één roe Busselneuzen geplaatst.

Hergebruik van een oude roede als staartbalk met dichtgepaste hekstokgaten

Wat zijn de voordelen daarvan? 'Hij loopt stabiel.' Een constant tempo is belangrijk voor het product bij een korenmol. Verder loopt de molen eerder aan. 'Bij deze wind hoef ik er maar twee halve zeilen voor te leggen en dan kunnen we al malen. Bij Oud-Hollands tuig heb je in dat geval twee volle zeilen nodig. We zijn aan het sparen voor een tweede roe met Van Bussel erop.' Een andere bijzonderheid is de staart. Dit is een aardig staaltje van hergebruik van materiaal. Het is namelijk een ijzeren roe geweest, waarvan niet bekend is wanneer deze geplaatst is. Hij voldoet prima. Een monnikenklus was het afschuren van de weegplanken onder het riet. 'Eerst zat er teer op, maar daar hadden ze overheen geveerd. Deze laag bladderde er gewoon weer af. We zijn dagen bezig geweest om met een haakse slijper alles er af te halen.' Het resultaat zijn zachtgele messing

MOLENSTENEN

Molensteenfabriek Van Vugt levert u naar keuze massieve maalstenen of stenen met een zachte uitslag. Ze worden vakkundig afgewerkt, prima gescherpt en goed onder de rij gebracht.

Wij kunnen u ook van dienst zijn met:

- ✓ nieuwe Duitse blauwe stenen;
- ✓ kunst- en sierstenen;
- ✓ het scherp en van molenstenen;
- ✓ deskundige informatie.

Bel voor inlichtingen vrijblijvend met:

H.J.A van Vugt
Molensteenfabriek
Zomereik 10
5682 HH Best (NL)
Tel/Fax: (+31) (0) 499-395454

De ruiter in vroege devolte uitrusting

en groef planken, die de Noord-Hollandse achtergrond van de molen verraden. Wat onderhoud en restauratie betreft moet je met de nieuwe regeling een vijfjarenplan maken. Dat valt niet altijd mee, omdat het moeilijk is om problemen met onderdelen allemaal te kunnen voorzien. 'Je geeft aan wat je denkt te gaan doen', merkt Arie op, terwijl we naar binnen lopen en de laatste trap afdalen.

Beneden tot de fundatie

Teruggekomen op de begane grond, schetst Arie de oude situatie, waarbij paard en wagen de ene poort in konden rijden en vervolgens door de andere er weer uit. Hij heeft Ansichtkaarten, waarbij je diverse loodsen ziet staan die er stukje bij beetje zijn bijgebouwd.

In de huidige situatie kom je door de garagedeur binnen en zie je naast het molenaarshok een scheidingswand, waarachter de ontvangstruimte is gemaakt voor de eigenaar. 'Kijk hier staat de oude pal, als aanschouwelijk materiaal. Vanwege de veiligheid komen er geen bezoekers op de kapzolder.' Materiaal genoeg om uitleg te geven.

Als laatste punt is er wat op te merken over de fundatie van de molen. Tijdens de laatste restauratie zijn er bij graafwerkzaamheden geen palen tevoorschijn gekomen, maar gemetselde poeren. Deze molen staat namelijk met deze poeren op een harde zandplaat. Na het uitzoeken van een paar molenkaarten, bedanken we de molenaar hartelijk voor zijn uitgebreide rondleiding.

Literatuur:

Basisopleiding Vrijwillige molenaar, Hfd.st.12 Korenmolens, H. 5 De houten binnenkruier.
 J. Eeland, Korenmolens.
 Nieuw Utrechts molenboek, G.J. Pouw e.a.

Met dank aan:
 Molenaar Arie Vink
 Fotografie: J.P. Molenaar

Alice de Wit, de reizende correspondent

De Leonardusmolen te Maasbracht 140 jaar

Het jaar 2005 is een wel heel bijzonder jaar voor de Leonardusmolen.

In 1864 kreeg Renier Vos uit het nabij gelegen Berkelaar van de Provincie Limburg vergunning om in Maasbracht een stenen beltgraanmolen te bouwen. De molen met woonhuis kwam te liggen aan de toenmalige Provinciale weg, thans Molenweg geheten.

In 1866 ging de molen in bedrijf. Ook in die tijd werden er reeds voorwaarden gesteld aan het vestigen en het in bedrijf hebben van een windmolen voor het malen van granen. De afstand tot de Provinciale weg moest minstens 50 el (ongeveer 35 meter) zijn. Bovendien mocht de molenaar geen pluimvee houden. Deze laatste voorwaarde diende om te voorkomen dat de eventueel rondlopende scharrelkippen de granen opaten en vervuilden. Rondom de molen was er toen open veld en er kon bij elke wind gemalen worden. De molen had twee koppels maalstenen.

In 1871 werd de molen overgeschreven op naam van de vijf erfgenamen en wel op: Hendrina, Andries, Hendrik, Maria en Cornelis Vos. Na 28 jaar werd de molen in 1899 met huis en tuin verkocht aan de heren Jacques en Theodoor van de Venne, landbouwers in Maasbracht.

Molens sterven staande. Het resultaat is een troosteloos gezicht van een eens zo mooie molen

In 1905 verkochten zij de molen met toebehoren aan de heer Christiaan Faems uit Melick.

Omstreeks 1925 liet Faems de houten as vervangen door een ijzeren a.s. Dit werk werd uitgevoerd door de molenmakers Harie Hendrickx uit Maasbracht en zijn broer Sjef uit Beegden. In de dertiger jaren werden de houten roeden van de wieken vervangen door ijzeren roeden. Na het overlijden van Christiaan Faems in 1933

werd het bedrijf voortgezet door zijn twee zonen nl. Willem en Leo.

Wonder boven wonder liep de molen in de oorlogsdagen van 1944/1945 staande in de frontlijn, praktisch geen oorlogsschade op.

In 1947 werd de molen met toebehoren overgenomen door Leo Faems. In de hete droge zomer van 1947 waren de eikenhouten spieën, waarmee de roeden in de askop vastzaten zo droog geworden, dat ze tijdens het malen uit het roedegat vielen.

De hete zomer van 1947 werd de molen noodlottig. Een roede schoot los, de askop brak en een tweede wiek sloeg stuk. Het begin van verval.....

In 1987 ontstond het plan de intussen totaal vervallen molen te gaan restaureren. Er werd een Stichting opgericht met vijf enthousiaste bestuursleden en de nodige vrijwilligers.

De bouwvallige molenromp met grond werd voor het symbolische bedrag van één gulden gekocht van de familie Faems. De wederopbouw kon beginnen.

Het gigantisch restauratieplan werd verdeeld in drie fases.

Puinruimen en herstellen van de molenromp, het plaatsen van een nieuwe molenkap met kruiwerk en wieken en tenslotte het bouwen en installeren van een compleet nieuw maalwerk.

Niet alleen de papieren rompslomp, doch ook puinruimen was een deel van het bestuurswerk.

Een extra moeilijkheid bleek om de molenromp geplaatst te krijgen op de lijst van rijksmonumenten om langs die weg het noodzakelijke restauratiegeld te verkrijgen. Na vele jaren van moeizaam onderhandelen lukte dit uiteindelijk.

Maar het ontbrak bij het Stichtingsbestuur ook niet aan eigen inventiviteit. Zo werd, na herstel van de molenromp, een noodkap gemonteerd die dienst ging doen als roterende reclame-rotonde. Vierentwintig adverteerders hebben op deze spectaculaire wijze gedurende drie jaar hun bedrijf gepromoot en daarmee voor een belangrijke financiële bijdrage gezorgd.

Maar ook het plaatselijk gemeentebestuur sprong financieel bij. Met sponsoring door het bedrijfsleven, en door particulieren en veel vrijwilligerswerk werd in 1989 de eerste restauratiefase afgesloten. Er stond in Maasbracht een keurig gerestaureerde molenromp met een nieuwe ingang, nieuwe zolders en trappen en bovenop een 24 uur per dag draaiende reclamerotonde, uniek!

Het steken van de nieuwe roeden, de onderdelen die van een doofpot weer een molen maken

Voor de tweede restauratiefase was opnieuw veel geld nodig. Opnieuw werd een subsidieaanvraag door de gemeente gehonoreerd en ook de Provincie Limburg en het Nationaal Restauratiefonds kwamen te hulp. Voldoende geld om molenbouwer Adriaens uit Weert de opdracht te verstrekken voor het maken van de molenkap, het kruiwerk en de wieken. Op 12 september 1992 werd deze restauratiefase feestelijk afgesloten en werd de molen officieel geopend.

Uit erkentelijkheid naar de familie Faems voor alle onderzonden medewerking en hulp, werd bij die gelegenheid de molen genoemd naar de laatste molenaar/eigenaar Leo Faems en kreeg de naam LEONARDUSMOLEN.

Onder grote belangstelling werd de nieuwe molennaam onthuld door weduwe mevrouw Anna Faems-Brouwers. Met behulp van 'n beetje wind kwamen de wieken na enige aarzeling na 45 jaar weer in beweging. Prachtig! Applaus volgde.

Maasbracht heeft weer een windmolen.

Maar de nog steeds enthousiaste en onvermoeibare bestuursleden wilden nu ook graag de molen helemaal afbouwen.

In 1999 was de financiering nagenoeg rond en werd begonnen met het maalvaardig maken van de molen. Deze derde fase bestond grotendeels uit specialistisch precisiewerk.

Een nieuwe draagbalk werd geplaatst om van daaruit verder te bouwen met de koningsspil, het luiwerk, de overbrenging op het bovenwiel en tenslotte het installeren van de steenkuip met de aandrijving van de nieuwe maalstenen.

Er werd schitterend vakwerk geleverd door De Jongh Molenbouw te Veldhoven aan wie Adriaens te Weert deze laatste fase had uitbesteed.

Om de nog ontbrekende tienduizend gulden te verwerven werd er een club van vrienden van de Leonardusmo-

len opgericht. Deze vriendenclub bracht uiteindelijk het dubbele bedrag bij elkaar!

Intussen werd het molenterrein nog voorzien van een nieuwe bestrating om het geheel een fraai aanzien te geven. Want dit moest zo, uiteindelijk op 17 juni 2000 was het zo ver.

De uit 1865 daterende molen zal dan als "Leonardusmolen" in volle glorie als beschermd ambachtelijk rijksmonument aan de Maasbrachter bevolking worden gepresenteerd.

Feestelijk werd op deze zonnige zaterdagmiddag de volledig gerestaureerde molen opnieuw in bedrijf gesteld.

Groot feest in Maasbracht immers de Maasbrachter bevolking heeft er een kostbaar monument bij met een hoge cultuurhistorische waarde. De Leonardusmolen, een molen om trots op te zijn.

Dank zij onvermoeibare vrijwilligersijver en met de onmisbare hulp van plaatselijke ondernemers, de gemeente Maasbracht, "De Vrienden van de Leonardusmolen" en de overheid is het Stichtingsbestuur er in geslaagd een totaal vervallen molenromp op te knappen tot volwaardige en weer malende beltgraanmolen.

Een resultaat om met gerechte trots naar te kijken

En als zodanig is de molen nu weer vijf jaar lang wekelijks in bedrijf.

Met veel zorg wordt dit werktuig onderhouden om te behouden als kostbaar cultureel erfgoed.

Buiten de molendagen en plaatselijk activiteiten kan de molen elke donderdag- en zaterdagmiddag gratis worden bezocht. Onze twee gediplomeerde vrijwillige molenaars geven de bezoeker een deskundige rondleiding en onze erevoorzitter vertelt nog graag uitvoerig zijn verhaal van wederopbouw met alle ins en outs aan de hand van een fraaie fotoserie.

De molen geniet intussen internationale bekendheid. We mochten bezoekers begroeten uit onze buurlanden maar ook uit Australië en Nieuw Zeeland, uit Brazilië evenals uit Canada, Griekenland, Italië en Zwitserland. Maar ook uit eigen plaats en omgeving ontvangt de Leonardusmo-

len regelmatig verbaasde bezoekers die nog niet eerder een windmolen in bedrijf hadden gezien. Prachtig! Een fietsroute verbindt de Leonardusmolen met andere wind- en watermolens in de regio.

Het jaar 2005 is een bijzonder jaar voor de Maasbrachter molen.

In juni jl. was het weer vijf jaar geleden dat de molen geheel gerestaureerd is. Het eerste lustrum van de Leonardusmolen.

Op 16 november 1865 werd aan landbouwer Renier Vos uit Echt vergunning verleend in Maasbracht een windgraanmolen te bouwen. Dit is in 2005 honderd en veertig jaar geleden.

Met gepaste trots wil het Stichtingsbestuur deze verjaardag vieren op zondag 2 oktober a.s., de dag van de Limburgse molens. Vanaf 11 uur zal er die dag feest zijn in en rondom de molen in Maasbracht.

Het Bestuur van de Molenstichting Maasbracht en het Comité "Vrienden van de Leonardusmolen" nodigen u namens onze jarige statige dame, onze molen, uit dit feest mee te komen vieren.

Bij voorbaat onze dank voor uw belangstelling.

Hub Frencken, secretaris

(foto's van Molenstichting Maasbracht en B.J. Brakke)

Kleine berichten

Met een boekje in een hoekje

Er komt zo de laatste tijd wel het een en ander op de boekenplank vanuit de Zaanstreek; zo ligt er nu weer een fotoboek voor mij voorzien van duidelijk, niet overdadige tekst.

Het betreft hier een uitgebreide verzameling historische foto's vergezeld van een tekst die een goede indruk geeft van wat er langs de Zaan te bewonderen was aan molenpracht.

Nu zal men gauw geneigd zijn om te zeggen: Tja, maar daar hebben we er al een paar van.

Van dit boek kan echter gezegd worden dat het wel een geheel andere benadering van dit onderwerp heeft dan de welbekende ansichtkaartboekjes. De schrijver is namelijk van een geheel ander punt uitgegaan. Niet van de vroeger goed verkoopbare ansichtkaarten maar van foto's die gemaakt werden door de kranten, geïllustreerde bladen en gewoon om een mooie molen situatie. We kunnen het van harte aanbevelen.

De maker, Thijs de Gooijer, heeft echt iets samengesteld dat thuis hoort op de molenboekenplank.

Het formaat is 17 x 24 cm, de prijs is € 15.95 ex. porto

(incl. € 18.95) Het is te bestellen door het overmaken van dit bedrag op giro nummer 1931946, t.n.v. de Gooyer te Zwaag

Opvolging gezocht

Na 4 jaar redactiewerk ga ik een punt zetten achter mijn activiteiten voor de Gildebrief. Hein Steinz heeft inder tijd gevraagd of ik hem wilde helpen bij het redigeren van de Gildebrief, wat ik steeds met plezier heb gedaan. Toegenomen werkdruk, familie-omstandigheden en andere vrijwilligerstaken hebben geleid tot het besluit om na de Gildebrief van december 2005 uit de redactie te stappen.

Daarom wil ik graag vragen of er iemand is die het wel iets lijkt om de Gildebrief te maken, samen met Gerrit Pouw, Jaap van Steensel en Hein Steinz. Het tijdsbeslag is ongeveer: 1 avond per 3 maanden redactievergadering; 2 dagdelen/avonden per maand controleren en mede-schrijven van artikelen en beantwoorden van ingezonden stukken.

Van deze gelegenheid maak ik alvast gebruik om mijn mede-redactieleden van harte te bedanken voor de prettige samenwerking die we steeds hadden, en nog hebben.

Willem Hurkmans

Nieuwe molenaars

Ondanks dat men zich soms zorgen maakt dat de belangstelling voor het vrijwillig molenaar worden of zijn, zou afnemen, kunnen we steeds weer een respectabel aantal geslaagden in de Gildebrief vermelden.

Ook het percentage geslaagden van 85% geeft wel blijk dat men niet zoveel moeite heeft met de opleiding en de dikte van de basis cursus.

Het zijn weer welgeteld 21 windmolenaars en een tweetal mensen voor de watermolens die zij zullen laten draaien.

Hierbij een overzicht van degenen die weer vol trots met hun getuigschrift kunnen zwaaien.

Overzicht geslaagden van de examens voorjaar 2005.

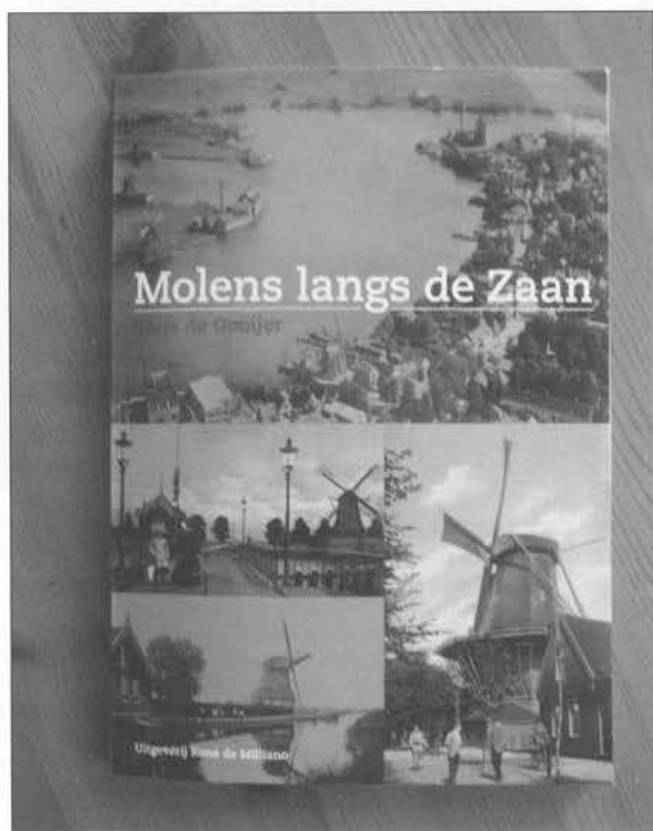
Windmolenaars:

Vrijdag 6 mei 2005 op molen "Nooit Gedacht" te Warnsveld

J.B. de Haan, Westervoort

G.H. Effting, Ruurlo

H.G.A. Rambach, Beuningen

Woensdag 11 mei 2005 op molen "Martinus" te Beu-
gen

F. Heeren, Kleve (Dld)
H.M. Altemüller, Kalkar (Dld)

Donderdag 12 mei 2005 op "de Hompesche Molen" te
Stevensweert

W.T. Tomassen, Panheel
Mevr W.J.M. Michels, Merselo
H.K.F. Wijnants, Hamont-Achel (B)
R.P. den Uijl, Roermond

Woensdag 18 mei 2005 op molen "Windlust" te Noord-
wolde

H.P. Ossebaar, Drachten
R. van Wester, Diever
A. de Boer, Havelte
B. Zomer, Meppel

Woensdag 25 mei 2005 op molen "De Koker" te
Wormer

G. Meinema, Middenbeemster
G.J.W.M. Heijmans, Beverwijk
S.M. de Vries, Velsbroek

Donderdag 26 mei 2005 op de molen van polder West-
broek te Oud-Zuilen (Maarssen).

H.B.T. Sangers, Gorinchem
W.J.A. van Uffelen, Wateringen
G. Jen Hong Li, Naarden

Dinsdag 7 juni 2005 op de pelmolen Terhorst te Rijs-
sen

A. Broekhuis, Vriezenveen

Watermolenaars:

Dinsdag 7 juni 2005 op de Mallumsche molen te Mal-
lem (Eibergen)

M.J. Overhoff, Utrecht
T.A. Keizers, Hengelo

Opgegaan: 26 kandidaten, waarvan 4 gezakt. Het sla-
gingspercentage bedraagt 85%

In totaal zijn nu 1290 vrijwillig molenaars geslaagd voor
het examen voor windmolenaars en 35 vrijwillig mole-
naars geslaagd voor het watermolenaarsexamen.

Het Bestuur

Houdbaarheid van een toelatingsexamen

Tijdens de opleidingsraadvergadering van november
2004 is door de opleidingsraad het besluit genomen
dat een houdbaarheidsdatum aan het toelatingsexamen
wordt gehangen.

De geldigheid van resultaat van het toelatingsexamen is
beperkt tot maximaal 1 jaar.

Dus na 1 jaar, waarin twee examenpogingen mogelijk
zijn, kan het afdelingsbestuur vragen het toelatingsexam-
en opnieuw af te leggen, als een kandidaat zich op wil
geven voor het landelijke examen.

Dit is om te voorkomen dat mensen, die een aantal
jaren geleden een toelatingsexamen hebben gedaan en
daarna uit het zicht van het afdelingsbestuur zijn geraakt,
zonder beoordeling weer opgegeven kunnen worden
voor het examen.

Het Bestuur

Examen vrijwillig molenaar

Het bestuur en de examencommissie van De Holland-
sche Molen hebben besloten voor een proefperiode van
één jaar (2005) de gelegenheid aan te bieden de eigen
instructeur mee te laten lopen met het examen van zijn
eigen leerling.

Bij het oproepen van de kandidaat voor het examen
wordt melding gemaakt van de mogelijkheid om één
van zijn /haar instructeurs mee te laten lopen tijdens het
examen indien de kandidaat dit wenst. Als de kandidaat
wenst dat zijn instructeur meeloopt, kan hij dit zelf mel-
den aan het secretariaat van de examencommissie van
De Hollandsche Molen.

De eigen instructeur mag onder voorwaarden die hem
vooraf schriftelijk worden meegedeeld, meelopen met
het examen. Aan het eind van de proefperiode zal het
meelopen van de eigen instructeur in de examencom-
missie worden geëvalueerd.

Namens de Examencommissie
van De Hollandsche Molen,

Dick Jan Braay, voorzitter

Een verzekeraar gezocht

Het bestuur is nog steeds op zoek naar een opvolger
voor Jan van Loenen, die besloten heeft na dertien jaar
een punt te zetten achter dit onderdeel van het Gilde-
werk.

Zijn werk, het secretariaat Gildeverzekeringen, houdt
globaal het volgende in:

Taken:

- Verwerken betalingen / gegevens van deelnemende leden in computer/database programma i.s.m. de penningmeester.
- Uitdraaien / printen verzekeringscertificaten.
- Onderhouden van contacten met de verzekeraars.
- Beantwoorden vragen van leden over de verzekering.
- Corresponderen met leden en verzekeraars.
- Verzorgen financieel en secretarieel jaaroverzicht voor bestuur / leden i.s.m. de penningmeester.

Profielschets:

- Gedegen algemene verzekeringskennis, met name in aansprakelijkheidsrecht.
- Bij voorkeur Branche Varia diploma of vergelijkbaar kennisniveau.
- Computerkennis, om kunnen gaan gegevensverwerking/database programma.
- Uitdrukkingvaardigheid in woord en geschrift.
- Liefst zelf molenaar, of voldoende kennis van molenwereld.

Het Bestuur

UITNODIGING VOOR VROUWELIJKE VRIJWILLIGE MOLENAARS

Je bent van harte welkom op zaterdag 22 oktober 2005 vanaf 15.00 uur op de Dikke Molen te Alphen a/d Rijn. Na het middagprogramma kunnen we op de molen tijdens een gezellige maaltijd van gedachten wisselen over onze gezamenlijke hobby.

Meld je aan vóór 1 oktober 2005 bij Alice de Wit, telefoon: 0172 651305, e-mail: alicedewit@hetnet.nl Ook molenaars in opleiding zijn welkom.

(Voor mensen die van verre komen kan er een slaapplek geregeld worden.)

Alice

Molenaarsbreed gevonden

Waarde Heer Tiggelaar, met betrekking tot de vraag naar de herkomst van het straatnaambord "Molenaarsbreed" kan ik U aangeven dat deze straatnaam thans nog voorkomt in de gemeente Drachten Smallerland Friesland.

Met vriendelijke groeten Lieven Denewet

Waarde heer Houben,

Met betrekking tot de gestelde vraag in de Gildebrief van juni 2005, over het aanreiken van een tip aan gaande een loshangend vangtouw in een standaard-molen, geef ik graag het volgende mee.

In de Vlaamse opleiding vrijwillige molenaar, wordt standaard gesteld dat de kandidaten steeds, na iedere vangbeurt, het vangtouw rond de klamp op de rechter zijweeg in een achthoek dienen te wikkelen. Of anders gesteld: het vangen begint steeds met het los wikkelen van die klamp. Deze regel geldt zelfs als een basisvereiste voor het welslagen in de praktijkproef! Betrokken klampen zijn dan ook op zowat al onze standerdmolens aanwezig.

Vriendelijke groeten Lieven Denewet Hooglede België

Beste redactie en Oma

In het juni-nummer stonden allerlei 'weetjes van opa en oma molenaar'.

En hoewel ik nog een beetje jong (29 jaar) ben om in de categorie 'oma' te vallen, neem ik toch maar de vrijheid erop te reageren. Allereerst door te zeggen dat er een paar goede tips tussen staan die zeker nog eens van pas gaan komen. Echter, ik ben het niet eens met de behandeling van de brandwonden. Ooit geprobeerd om 10 minuten je hand (als voorbeeld) onder koud stromend water te houden? De meesten zullen het niet volhouden, en dan heb ik het nog niets eens over ijswater of een verbrande huid. Liever 10 minuten koelen met minder koud (maximaal lauw) water dan 2 minuten vol weten te houden met (ijs)koud water. Ook wil ik nog even toevoegen bij de zin 'bij grotere brandwonden zonder mankeren naar de dokter gaan!': "na eerst tien minuten gekoeld te hebben!" Een tip daarbij: doe op weg naar de dokter of het ziekenhuis een natte doek, zonder druk uit te oefenen, op de brandwond en leg er eventueel een plastic zak met ijsklontjes op. Leg nooit ijs rechtstreeks op de huid.

Prik eventuele brandblaren nooit door. Bij het stukje

'gesneden' heb ik nog een aanvullende tip: bij een (flink) bloedende snee in de vinger kun je de bloeding vaak stoppen door te gaan bidden. Door de verstrengeling van de vingers duw je de bloedvaatjes van de vinger dicht. Gaat de snee weer bloeden als je het na een paar minuten loslaat, dan heeft iemand in de tussentijd met een beetje geluk al een pleister of de benodigdheden die in het juni-nummer genoemd werden, voor je gehaald.

Met vriendelijke groet,
Ingrid Friesema
(Vriendelijk dank, Oma)

Rijnlandse molendag

Beste Molenvrienden

Voor de achtste keer organiseren de molenaars van de Rijnlandse Molentichting op zondag 23 oktober 2005 de Rijnlandse Molendag. Het is de bedoeling dat op deze dag een groot aantal van de 43 molens van de stichting bij voldoende wind zullen draaien en opengesteld zijn voor collega-molenaars, van 10.00 tot 17.00 uur.

Nieuw dit jaar is de geheel gerestaureerde en van ondergang geredde molen 't Poeltje in de Klaas Hennepoel-polder tussen Oegstgeest en Leiden noord in, waarvan midden september de kap zal worden geplaatst. Verder is bij de Hoogmadese molen het rietdek van de onder-toren vervangen en staat de molen er weer prachtig bij. Ook de kap van de Blauwe Molen is van een nieuw rietdek voorzien en de molen heeft een verbouwing gehad zodat ook deze er weer knap bij staat.

Tevens is de duiker onder de A4 in juni opengesteld zodat de Moppemolen weer volledig maalvaardig kan functioneren.

Dit is een extra draaidag, speciaal voor molenaars want de molens draaien bij voldoende wind al elke eerste zaterdag van de maand.

Molens die dit jaar meedoen zijn:

Alkemade-Jacobsouwde-Warmond	Alle molens
Noordwijk	Hoogewegse molen
Voorhout	Hoop doet leven
Leiderdorp	Achthovense molen, Doeshofmolen
Koudekerk a/d Rijn	Hondsdijkse molen
Hazerswoude/Rijndijk	Groenedijksemolen
Oegstgeest	't Poeltje indien gereed en maalvaardig.

Met vriendelijke groet
Aad Toet

Werkgroep Oost-Vlaanderen van vzw Levende Molens organiseert een Molenfotowedstrijd

I.s.m. Mola-Provinciaal Molencentrum

De 35 windmolens en 52 watermolens die de Vlaamse provincie Oost-Vlaanderen rijk is, zijn werkelijk plaatjes. De Werkgroep Oost-Vlaanderen van vzw Levende Molens, die dit jaar de allereerste Provinciale Prijs voor Monumentenzorg in de wacht sleepte, nodigt alle (amateur)fotografen uit om deze molens het best in beeld te brengen. Het wordt een echte wedstrijd, waarin € 2 500 wordt verdeeld. De beste foto's krijgen ook een plaatsje in een tentoonstelling, die zal plaatsvinden in de Oranjerie van het Provinciaal Molencentrum te Wachtebeke.

Twee thema's

komen in aanmerking voor deze wedstrijd:

'De Oost-Vlaamse molen in/en zijn biotoop'

Vanaf vandaag tot en met 16 oktober 2005 kan je in onze provincie op molentocht om de relatie van een molen tot zijn omgeving analoog of digitaal vast te leggen. Ook opnamen van molens die de tand des tijds niet overleefd hebben of die nog wachten op restauratie kunnen als bijzonder waardevol worden beoordeeld.

'De molen op de Oost-Vlaamse Molendag'

Foto's van molens die worden opengesteld tijdens

Oost-Vlaamse Molendag
Op zondag 16 oktober 2005

Foto's die de sfeer van die dag treffend weer-geven, zullen als afzonderlijk thema beoor-

deeld worden door de professionele jury. Zowel zwartwit- als kleurenfoto's zullen met kennis van zaken worden beoordeeld. Een minimumformaat van 18x24 cm is vereist.

Deelnemers kunnen voor elk thema drie verschillende foto's versturen naar volgende adres:

Levende Molens Fotowedstrijd 2005, Vossedreef 5, 9340 Lede, België.

Op de website van de organiserende vereniging vind je het volledige reglement en een deelnameformulier. Raadpleeg daarvoor <http://www.levendemolens.be/fotowedstrijd> of telefoneer naar (0032) 53 80 42 03 (na

18 uur). Ook Mola-het Provinciaal Molen-centrum kan inlichtingen verschaffen. Veel succes !

Inlichtingen:

Levende Molens Fotowedstrijd 2005
Vossedreef 5, B 9340 Lede
Tel. (00 32) 53 80 42 03 (na 18 uur)

Mola – Provinciaal Molencentrum
Puyenbrug 5, B 9185 Wachtebeke
Tel. (00 32) 9 342 42 40
Fax: (00 32) 9 342 42 56
e-mail: mola@oost-vlaanderen.be

Windmolen van Villeneuve Minervois in Zuid Frankrijk

Omdat het bloed kruipt waar het niet gaan kan, heb ik toch een windmolen op mijn vakantie bezocht, iets waar ik normaal gesproken niet op uit ben. Ik zag op de camping bij Carcassonne in Zuid Frankrijk een foldertje liggen van een windmolen en we hoefden er slechts een omweg van een tiental of iets meer kilometers naar onze volgende bestemming voor te maken en de dames, echtgenote en dochters, in mijn gezelschap waren mij gunstig gezind, dus we togen er op af. Over het algemeen staat er ginds in het dal van de Aude naar mijn ervaring een mooie wind, dus het is niet gek dat de Fransen daar in het verleden ook windmolens bouwden. Normaal gesproken, als je toch verval en stromend water hebt, komt uiteraard een watermolen het eerst in aanmerking en die zijn er dan ook veel meer, maar hier zijn er toch

blijkbaar behoorlijk wat windmolens (geweest).

Deze molen ligt een dik kwartier rijden ten noordoosten van de bekende middeleeuwse vestingstad Carcassonne welke op zich het bekijken zeker waard is en als je er rond de 14de juli bent zoals wij, kun je worden vergast op een vuurwerk dat in Euro's bijna een ton kost! Het molentje wordt nogal commercieel uitgebuid door een wijnboer die eigenlijk de molen gebruikt als lokkertje naar zijn wijnproeverij en -verkoperij. Desondanks vraagt hij vijf euro entree voor de molen waarvoor je dan wel een heel goede rondleiding in en om de molen krijgt en een videovoorstelling van de restauratie van stenen molenromp tot volwaardige molen.

Omdat wij niet al te veel tijd hadden, hebben we de video laten zitten. Dat geloofde ik wel. De molen zelf is eigenlijk een beltmolen, waarbij de meelvloer in de belt ligt en de steenzolder op beltniveau. De belt heeft geen aarden helling, maar een muur rondom. De stenen romp is aan de noordkant bepleisterd. De staart (naar men zegt een ton aan eikenhout) steekt tot buiten en onder de belt.

Daar vindt dan ook het kruien plaats. Vroeger met een kaapstander (grappig: dat woord is in het Engels en Frans vrijwel gelijk aan het Nederlands) die steeds aan een volgende kruipaal werd gehaakt, maar tegenwoordig: met de trekker! Het is dat ik geen trekker op mijn stelling kan krijgen, maar anders! De staart heeft vrij hoog twee korte ijzeren schoren. De kap ligt met zijn voeghouten en alle andere houten, zoals de roosterhouten die dezelfde dimensie als de voeghouten hebben, gekeept over de kruiring. De kepen voorkomen het afschuiven. Het is dus zeg maar een voeghouten kruierwerk, maar met meerdere dragers. Gesmeerd werd

Houten as, houten roeden met staaldraad getuid, ouderwets dwarsgetuid gevluucht met de helft van de zeilen voor en de helft opgerold. De blauwe zeilen schijnen een grapje te zijn. De helft van de romp bepleisterd.

De staart die met een landbouwtrekker wordt rondgezet.

er met reuzel, het kruitwerk en ook de kammen. Het gevlucht, 14 meter, was dwarsgetuigd, erg ouderwets dus. Er is ook geen sprake van een zeeg. Links en rechts van de roede was een zeiltje dat gevlochten tussen de hekstocken lag en indien opgerold, midden in het hek werd vastgezet. De wiekenas was evenals de roeden van hout. De roeden zijn met staaldraden aan elkaar verbonden voor de stevigheid. De overbrenging van het bovenwiel met circa 46 kammen was rechtstreeks op de "lanterne" met 9 schuin staande staven bovenaan de ene steenspil. Een overbrenging van rond de 1 op 5 dus. Het gevlucht draait rechtsoom. De vang was erg herkenbaar. De vangbalk hing links en achterin haaks erop in de kap was een hefboom met een touw dat in de molen naar beneden liep. De preciese werking, of er een klink was of iets dergelijks, heb ik verzuimd op te merken. Het kleine koppel stenen (90 cm diameter) van graniet ligt centraal in de molen. Men vond het normaal als de steen 45 omwentelingen maakte, dus ongeveer 36 enden voor het gevlucht, maar toen wij er waren was alles geheel in het werk, echter niet met alle zeilen bij, en stond het zaakje af en toe gewoon stil en kwam dan weer krakend op gang. Dat liet men ook zo, blijkbaar vond men dat normaal.

De uitstekende biotoop en op de voorgrond de eenvoudige afzetting tegen het naar het gevlucht lopen.

De biotoop is perfect. Er stond een behoorlijke bries en naar mijn gevoel had een oudhollands gevlucht van dezelfde afmetingen met zeeg en met volle zeilen voor, dit steentje gierend in de rondte gejaagd, maar ja, het was een zeer ouderwets gevlucht en men had maar de helft van de zeilen voorliggen. De schuddebak met fraai gesneden paardekop liet slechts korreltje na korreltje toe tot de steen. Onze bezoekers roemen vaak de geluidloze gang van onze molens, maar dat was hier absoluut niet het geval. Het kraakte tot en met.

De houten roeden, de houten bovenas, het kruis van het bovenwiel dat door de as steekt en de forse overbrenging zijn hieraan zondermeer debet. Alle houtwerk aan deze molen is nieuw, behalve de steenkraan, maar die is alleen nog maar decoratief, want op de plek waar hij stond kon hij niet worden gebruikt. Toen ik daar naar vroeg, bleek men een touw om de bovenas te gebruiken om de steen te lichten, net zoals bij ons in standerdmolens dus. Voor de momenten dat er geen wind was, was er een electromotor onder het koppel stenen (altijd in het werk, zowel het koppel als de motor) die het geheel, tot en met het gevlucht, liet draaien om toch het totaal te kunnen demonstreren.

Ook handig voor de demonstratie was het doorzicht door de kapzolder naar het bovenwiel en rondsel. Voor de veiligheid was er een net gespannen, eigenlijk geen gek idee. Zeker voor het geval je wel veiligheid wilt hebben, maar geen vloeren wilt timmeren die het

Het koppel stenen, de schuddebak met paardekop en links een deel van het lichtwerk.

Bovenas en bovenwiel, vangbalk links in de kap met steen verzaard, linker voeghout en roosterhouten die gekeept op de kruiring liggen.

monument oorspronkelijk niet kende. Overigens kwam evenals bij ons bij veel draaiende molens hier het publiek niet boven. Voor mij werd een uitzondering gemaakt. De ladder naar boven was van natuurlijke kromme ongelijke stokken om het geheel wat oud te doen lijken, een beetje Anton Pieckerig, en prompt stapte ik mis. Veel is er net iets anders dan bij ons, maar toch... je verbaast je

Het paard van het lichtwerk in de belt en links de electromotor die van onderaf de gehele molen kan aandrijven.

er over hoe er op 1300 km van huis er eigenlijk desalniettemin, zeker in principe, meer overeenkomsten dan verschillen zijn en dat maakt je klein en het respect voor de voorouders groot. Deze molen heeft een internetsite (www.moulin-benazeth.fr) en via een link op die site komt men bij de restaurateur <http://bernard.garibal.free.fr/mv/index.htm> en langs

die weg bij meer windmolens in Zuid Frankrijk. Bovendien treffen we tekstjes en tekeningetjes aan waarmee we ons voordeel kunnen doen als we franstalige folder-tjes willen maken met de uitleg van de werking van onze molen.

Gerrit Kouwenhoven, molenaar in Veessen.

ADRIAENS MOLENBOUW WEERT B.V. OPENDE NIEUWE WERKPLAATS

Weert – Op vrijdag 13 mei opende Adriaens Molenbouw Weert b.v., feestelijk haar nieuwe werkplaats, gelegen aan de Oudesteeg 1c te Boshoven/Weert.

Afgevaardigden van de Rijksdienst Monumentenzorg (NL), Monumenten en Landschappen (BE), Denkmalbehörde Bonn (DE), Vereniging De Hollandsche Molen (NL), Levende Molens (BE), Die Deutsche Gesellschaft für Mühlenkunde und Mühlenerhaltung (DE), Kamers van Koophandel in Nederland, België en Duitsland, Vertegenwoordigers van verschillende Provincies in Nederland en België, Molenstichting Limburg, Molenstichting Weerterland, bestuurders van de gemeente Weert enz. waren hierbij uitgenodigd. De officiële openingshandeling werd verricht door de gebroeders Jan en Sjors Adriaens, die het bedrijf inmiddels hebben overgedragen aan een zoon en schoonzoon van Sjors Adriaens, Wim Adriaens en Paul van den Bercken.

Historie

Adriaens Molenbouw is al vele jaren een begrip in de molenwereld. Reeds vele generaties hield Adriaens zich bezig met houtbewerking op allerlei vlak. Zo'n 250 jaar geleden vestigde Francis (Arianus) Adriaens zich op Boshoven en specialiseerde zich o.a. in het maken van karrenwielen.

Ook kwam hij waarschijnlijk in aanraking met de molenmakerij en breidde zijn kennis op dit gebied uit. Zijn zoon Henricus Adriaens zette vervolgens het bedrijfje van zijn vader voort.

Ook een zoon van Henricus, Petrus Adriaens trad in de sporen van zijn vader. Van hem weten we, dat hij "Molenmeester" werd genoemd. Een ander bewijs, dat hij aan molens heeft gewerkt, is het feit, dat in de notariële akte van scheiding en deling van de goederen in de nalatenschap van hem, onder nummer 15 is opgenomen met de volgende vermelding:

"Timmermans en molenmakersgereedschap geschat aan 180 gulden" (een akte van 4 april 1868.)

Naast werk in de molenmakerij bouwde Petrus in die tijd verscheidende woningen en boerderijen op Boshoven.

Ook zonen van Petrus, o.a. Johannes Hubertus Adriaens bekwaamden zich in de molenmakerij en andere takken in de bouw, waarbij houtbewerking te pas kwam. Hij gaf onder andere een prijs af voor het bouwen van een Torensplits op het in 1888 bestaande deel van de toren van de St. Martinuskerk te Weert. Bij deze inschrijving werden ze tweede. Het jaarboek 1987, Weert in Woord en Beeld, vertelt een boeiend relaas over de verhoging van de toren in 1890.

Tegenwoordig realiseert Adriaens Molenbouw Weert b.v. vele projecten in Nederland, België, Duitsland en af en toe zelfs verder van huis. Het grootste deel van het werk bestaat uit restauratie van - en het uitvoeren van onderhoud aan wind- en watermolens. Zelfs molen 'The Lily' in Zuidwest Australië werd door Adriaens Molenbouw voorzien van molenonderdelen o.a. een gevlucht, staartwerk en delen van het gaande werk.

Naast werken aan wind- en watermolen, vindt momen-

teel een uitbreiding plaats binnen Adriaens Molenbouw Weert b.v.

Andere activiteiten zijn: vervaardigen van vooral eiken, beuken en essen trappen, werk aan dakconstructie van oude te renoveren boerderijen aanbouwen, afdaken, luid-assen, klokkenstoelen e.d.

Jubiläum

Op 13 mei werd het nieuwe bedrijfspand officieel geopend.

Gelijktijdig met de opening werd het 125-jarig jubileum, als molenmakerij gevierd. Dit jubileum viel eigenlijk op 1 mei 2002 en zou gekoppeld worden aan de opening van het nieuwe bedrijfspand. Door allerlei factoren, was de realisatie van deze nieuwbouw toen niet haalbaar. Vandaar dit uitgesteld jubileum.

Een derde heugelijk feit, is dat beide directieleden, Wim Adriaens en Paul van den Bercken beide hun 25-jarig jubileum vieren. Wim kwam half juli 1979 als leerling molenmaker (op 18-jarige leeftijd) te werken binnen het bedrijf van zijn vader Sjors Adriaens en oom Jan. Paul van den Bercken koos half augustus 1979 definitief voor de molenmakerij. Hij heeft gedurende de tien voorgaande jaren vanaf 1969 tijdens schoolvakanties, uitgebreid kunnen proeven aan het boeiende vak van molenmaker. Na even op de arbeidsmarkt te hebben rondgekeken Ca. 1 1/2 jaar was hij civieltechnisch ambtenaar bij de Gemeente Weert daarna koos hij definitief voor de molenmakerij.

Zeilmakerij van Neerven bv

opgericht

1925

van Neerven's
MOLENZEILEN

'N BEGRIP

VOOR DE MOLENAAR IN
NEDERLAND, BELGIE
EN DUITSLAND
IN KATOEN, WK77 EN
MARLON BOLUS ROOD

D.van Erpstraat 1

5341 AK OSS Nederland

Telefoon 0412-624028

Telefax 0412-627973

Sinds 1925

Effectief besparen op stoffilters?

Een goeie tip voor een simpele besparing? De levensduur van de stoffen filters die u gebruikt, kunt u gemakkelijk met een factor twee of drie verlengen! Kwestie van ze perfect te laten reinigen door Wilhelmina, een bedrijf dat hierin is gespecialiseerd.

Uiteraard gaat Wilhelmina hierbij buitengewoon omzichtig te werk.

Zo wordt voor elke nieuwe klant eerst een proefwassing verricht. De resultaten hiervan worden in een helder rapport vastgelegd en uitvoerig doorgesproken.

Zodat er geen vuiltje aan de lucht is bij het reinigen van uw kostbare filters.

Wanneer u even belt of faxt zitten we snel bij elkaar aan tafel.

U kunt ook onderstaande bon in een ongefrankeerde envelop stoppen en sturen naar:

Wilhelmina Textieldiensten b.v., Antwoordnummer 23, 5700 WB Helmond.

wilhelmina
zorg voor uw zaak

Wilhelmina Textieldiensten b.v., Postbus 200, 5700 AE Helmond,

Telefoon: 0492 598181, Fax 0492 526105.

Steunpunten in Apeldoorn, Roosendaal, Hoogeveen en Woerden

BON Neem a.u.b. contact met mij op voor:

- ☐ nadere informatie over het reinigen van stoffilters;
- ☐ het maken van een afspraak.

Naam bedrijf

Adres

Postcode/plaats

Naam contactpersoon

Telefonisch bereikbaar op nummer

UITGAVEN VAN HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

ten behoeve van de opleiding tot vrijwillig molenaar

HET ENTREEPAKKET

De basiscursus - op enkele hoofdstukken na - gereed.
Alle overige lesstof wordt in de loop van de tijd nieuw ver-
vaardigd en uitgegeven en zal in de loop van de tijd worden
toegezonden.

De leden in opleiding dienen dit pakket bij aanmelding aan te
schaffen (niet inbegrepen in de contributie!) het pakket is inclu-
sief de 'Verzamelinformatie praktisch lesmateriaal'.

De prijs bedraagt € 42,50

UITGAVEN TER VERBREIDING VAN DE KENNIS OVER MOLENS

Informatie XIII - Wieksysteem Ten Have.

Prijs € 7,50 (inclusief porto) nog enkele exemplaren verkrijg-
baar

Informatie XVI - Waarom draaien molens linksom?

Waarom helt de bovenas? De tonmolen.

Prijs: € 7,50 (incl. porto).

Informatie XIX - Molenaarserveringen Jb.Kaal.

Prijs: € 7,50 (inclusief porto)

Informatie XXII - Bovenassen.

Prijs: € 7,50 (inclusief porto)

Mappen voor de basiscursus

Prijs: € 11,00 (incl. porto).

HACCP-Rapport Hygiëncode

Te bestellen via Gilde verzendingen

Inclusief porto € 30,00

Exclusief porto € 25,50

GRATIS UITGAVEN

- Statuten en Huishoudelijk Reglement
- Bladen voor het maalboekje voor leden in opleiding en
geslaagde leden
- Examineisen
- Modelcontract vrijwillig molenaar
- Folder Gilde verzekeringen

Voor inlichtingen over de Gilde-uitgaven en bestellingen kunt u
contact opnemen met:

Gildeverzendingen

H.P.A. (Hub) van Erve

Hoevense Kanaaldijk 9

5018 EA Tilburg tel. 013-5362100

verzendingen@vrijwilligemolenaars.nl

AANBEVOLEN LITERATUUR VOOR DE OPLEIDING

Molens

Ir. F. Stokhuyzen

Kopie op A4-formaat.

Prijs: € 15 (incl. porto).

Te bestellen bij de Gildeverzendingen

Opleiding Watermolenaar

Ing. J. den Besten

Te bestellen door overmaking van € 23,- (incl. porto) op
girorekening 139754 t.n.v. J. den Besten te Loenen aan de
Vecht

Wiekssystemen voor polder- en industriemolens

Te bestellen door overmaking van € 11,50

(incl. porto) op ABN AMRO rekening 55.44.45.050 t.n.v.

G.J. Pouw te Naarden

Over molens der Fam Honig.

Door: P. Boorsma

Prijs € 10,00 (incl. porto). Te bestellen bij Gilde verzendingen

Lesbrief Poldermolen compl. Prijs € 7,50

Lesbrief Korenmolen compl. Prijs € 7,50

Lesbrief Watermolen compl. Prijs € 7,50

Deze lesbrieven zijn bedoeld voor leerlingen van de hoogste
klassen van het basisonderwijs of de laagste klassen van het
voortgezet onderwijs.

De lesbrieven omvatten de lesbrief zelf voor de leerlingen, een
docentenhandleiding en een werkblad.

Pellen van Gerst tot Gort

Lesbrief voor molenaars

Uitgave van Stichting Groninger Molens, Lopende diep 8,
9712NW Groningen.

Prijs € 6,00 (excl. porto)

Werking van de pelmolen

door: P. Havik

Prijs € 6,00 (incl. porto). Te bestellen bij Gildeverzendingen

Veiligheid op Wind- en Watermolens

'De Hollandsche Molen'

Prijs € 7,50 (incl. porto). Te bestellen bij Gildeverzendingen.

Zingende Stenen D.J. Abelskamp

Prijs: € 21 (incl. porto)

Dit boek is te bestellen door overmaking op Raborekening
13.53.85.210 van G.W.M. Barendse, penningmeester van de
Cursuscommissie, te Poeldijk

Strijkstickers

Gilde-embleem voor op de kleding, helaas uitverkocht.

Allerhande informatie via onze website

www.vrijwilligemolenaars.nl

Voor bestellingen van molen artikelen bij De Hollandsche Molen
kan men gebruikmaken van het e-mailadres: dhm@molens.nl

© 2005 Het Gilde van Vrijwillige Molenaars

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of
openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm,
elektronische gegevensverwerking of op welke andere wijze
dan ook, zonder voorafgaande toestemming van het Gilde van
Vrijwillige Molenaars.

Allerhande informatie via onze website:
www.vrijwilligemolenaars.nl

De volgende Gildebrief verschijnt omstreeks:

15 december 2005

Wie kopij op diskette aanlevert, gelieve dit te doen in wp07,
of Word 2000 in platte tekst, dus niet met een eigen opmaak
en/of indeling. Aanleveren via e-mail is ook mogelijk
Redactie@vrijwilligemolenaars.nl

